

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 197. szám
1940. szeptember 1., vasárnap

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

A BÉCSI DÖNTÉS

Uj határokat állapított meg a tengelyhatalmak döntőbirósága Románia és Magyarország között — Berlin és Róma nagy sikerének könyveli el a német és olasz sajtó a döntőbiróság határozatának kölcsönös elismerését

Részletes intézkedések a román-magyar megállapodás végrehajtására

Bécs. (Rador.) Azok a tárgyalások, amelyek a tengelyhatalmak külügyminiszterei egy oldalról, valamint Románia és Magyarország meghatalmazott külügyminiszterei részéről jefolytak, a tengelyhatalmak külügyminiszterének döntőbirósági határozatához vezettek, amelyet a Belvedere-palota aranytermében péntek délután 15 órakor hirdettek ki. A döntőbiróság Magyarországnak ítél mintegy 45 ezer négyzetkilométernyi területet: Északerdély, Kolozs- és 3 székelyek által lakott megyét. A döntőbiróság határozatával kapcsolatban jegyzékváltás történt Németország és Olaszország, valamint Románia között, amelyben a tengelyhatalmak Románia integritását és területi sérthetlenségét biztosítják és ezt a garanciát a bucaresti-i kormány elfogadja.

Az új román-magyar határ

Bécs. (Rador.) Hivatalos helyről teljes fenn-tartással jelentik, hogy a végleges román-magyar határ, amelyet a döntőbiróság szabott meg, körülbelül a következőképpen alakul:

Kezdődik Nagyszalontától délnyugatra a jelenlegi magyar határnál, majd északkeletre halad és körülbelül 12 kilométernyire délkeletre halad el Nagyvárad mellett, amely ilyenformán magyar. Innen kelet felé megy, majd közvetlenül délre, a nagyvárad-kolozsvári vasutvonalától, amely ugyancsak Magyaror-

szághoz jut, egészen Marosvásárhelytől 30 kilométerre északkeleti irányban lévő pontig. Azután délkeleti irányt vesz és Romániának hagyja a segesvár-brassói vonalat. Körülbelül 22 kilométernyire északkeleti irányban Brassótól, amely Romániáé marad, a határ déli irányban kört alkot, majd déli irányban kelet felé fordul, egészen a Kárpátok gerincéig, melyet északi irányban követ a régi román-magyar határvonalon, ameddig eléri az új román-szovjet határt.

A péntek éjjeli koronatanács határozata

Bucuresti. Ófelsége főudvarnagyi hivatalának 88. sz. jelentése: Augusztus 30-án éjjel 24 órakor Ófelsége legmagasabb elnökleto alatt koronatanács volt a királyi palotában.

1. Románia berlini követe beszámolt a bécsi tárgyalások lefolyásáról és az azokon meghozott döntőbirósági határozatokról.

2. A koronatanács elfogadja a Németország és Olaszország által a román állam integritására és sérthetlenségére vonatkozó garanciáját.

3. A koronatanácsban résztvettek: Gigurtu miniszterelnök, Nicodim Munteanu pátriárka, Valtolanu Artur tábornok, Vaida-Voevod Alexan-

dru dr., Gheorghe Mironescu, Nicolae Iorga, dr. Constantin Anghelescu, Tatarescu Gheorghe, Constantin Argetoianu, Baliff Ernest szárnysegéd, Cuza C. Alexandru, Victor Antonescu, Nicolae Balan erdélyi metropolita, Nicolescu Alexandru görög katolikus metropolita, királyi tanácsosok, Stan Ghitescu, Macovel, David Popescu tábornok, Constantin Nicolescu tábornok, Nicolae Pais ellentengernagy, dr. V. Gomoiu, Nichifor Crainic, Dimitriu Caracostea dr. V. Gruiu, dr. Vasile Noveanu, dr. Mihail Priboianu, Radu Eudisteanu miniszterek, dr. Iuliu Maniu, Gheorghe Bratianu professzor és Mihail tábornok szárnysegéd, a nagyvezérkar főnöke.

A döntőbiróság határozatainak végrehajtása

Bécs. (Rador.) A döntőbirósági határozat előzménye az, hogy a román és magyar kormányok felkérték a német és az olasz kormányt a román és magyar államok közt lévő függő kérdések elintézésére. Miatán a magyar és román kormányok kötelezőleg tudomásul vették, hogy alávetik magukat a döntőbirósági határozatnak, a két tengelyország külügyminisztere tanácskozásra ült össze. Az új találkozásnál már Manoilescu román és Csáky magyar külügyminiszterek is jelen voltak, akikkel közölték a döntőbiróság következő határozatát:

1. A Románia és Magyarország közötti új, végleges határ a mellékelt térképen van feltüntetve. Vegyes román-magyar bizottság állapítja meg a helyszínen a részletkérdéseket.

2. A Magyarországnak átengedendő területeket 15 nap alatt kell kiüríteni és azokat jó karban átadni. A kiürítés és a birtokbavétel különböző szakaszait és módosztatit román-magyar bizottság állapítja meg, viszont a román és a magyar kormány ötködik arra, hogy

a kiürítés és birtokbavétel a legteljesebb rendben történjék.

3. Mindazon román állampolgárok, akik ma a Magyarországnak átadandó területen laknak, minden alakiség nélküli jogszerűen magyar állampolgárokká válnak. Ezeknek joguk van hat hónapon belül román állampolgárságot optálni és akik ezzel a joggal élnek, kötelesek a magyar állam területét egy éven belül az optálástól számítva, elhagyni és Románia ezeket befogadja. Mindezek a személyek magukkal hozhatják ingó vagyonukat és visszatérésükig likvidálhatják ingatlan vagyonukat, hogy annak ellenértékét magukkal vihessék. Amennyiben ez a likvidálás mindezekig nem sikerül, a magyar állam kártalanítja őket. Magyarország a legszélesebb alapon kezeli azokat az optánsoknak problémáit, akik annak idején visszatérnek Romániába.

4. Mindazon magyar nemzetiségű román állampolgárok, akik olyan területen laknak, amelyet 1919-ben Romániának Magyarország

engedett át — és amely terület továbbra is a román állam tulajdona marad — joguk van hat hónapon belül a magyar állampolgárságot optálni és ilyen személyek részére az előbbi pontban leszögeezett elvek érvényesek.

5. A magyar királyi kormány ünnepélyesen kötelezi magát, hogy a magyar állampolgárságot elnyerő román nemzetiségű egyéneket, akik ezt az állampolgárságot jelen döntőbirósági határozat alapján nyerik el, teljesen egyenlőknek ismeri el a többi magyar állampolgárokkal. A román királyi kormány ugyancsak magára veszi ugyancsak az ünnepélyes kötelezettséget azokra a magyar nemzetiségű román állampolgárokra vonatkozólag, akik a román állam területén maradnak.

6. Mindazon részletkérdések, amelyek a főhatalom változással kapcsolatban felmerülnek, a román és magyar kormány közötti közvetlen tárgyalások tárgyát képezik.

7. Amennyiben nehézségek vagy félreértések merülnek fel a jelen döntőbirósági határozat körül a román és magyar kormányok közvetlen tárgyalások során keresik a megértést, azonban ha mégsem jöhetne létre megállapodás valamely ilyen természetű kérdésben, alávetik magukat a német és olasz kormányok végérvényes döntésének.

A döntőbirósági határozatok kihirdetése

Az egész világ közvéleménye által nagy érdeklődéssel várt döntést a román-magyar ügyben tegnap délután 3 óra körül a bécsi Belvedere-palota aranytermében hirdették ki. A Belvedere-palota aranyterme egy ízben, 1938. november 2-án már színhelye volt egy ilyen döntőbirósági eljárásnak, amikor ugyan csak a tengelyhatalmak külügyminiszterei, a magyar és csehszlovák kormányok között felmerült kérdést tisztázták.

A tengelyhatalmak döntését délután 1 órára kiírták, de a technikai előkészületek miatt a kihirdetést elhalasztották. Ezalatt a magyar delegáció a Bristol-szállóban, a román küldöttség pedig az Imperial-szállodában várakozott. Közben Manoilescu külügyminiszter telefonon érintkezésbe lépett Gigurtu miniszterelnökkel, akinek beszámolt az addigi eseményekről.

Először a román delegáció érkezett meg Manoilescu Mihai külügyminiszterrel és ennek személyi titkárával, valamint Pop Valer meghatalmazott miniszterrel az élén. A magyar küldöttség Teleki Pál gróf miniszterelnök, Csáky István gróf külügyminiszter és Ujpétery Elemér titkár vezetésével. A Belvedere kastély ebből az alkalomból ünnepélyesen volt feldiszitve. A bejárat felett hatalmas horogkeresztes zászló lengett. Bár hűvös, esős idő volt, Bécs város lakossága nagy tömegekben lepté el a szállodától a Belvedere-kastélyig vezető utvonalat.

Erdekes előzmény

Bécs. (Rador.) A Stefani-iroda külön tudósítója jelenti: A bécsi konferencia, amely Erdély problémáját vitatta meg, különböző fejezetekre osztható. Csütörtök délig általános volt az a benyomás, hogy egyedül megoldásnak a határozat elhalasztása látszik, amelynek legalább azon előnye lett volna meg, hogy elkerüljük a konfliktust és nyitva hagyják az utat a későbbi tanácskozások számára. Csütörtök este azonban a magyar kormány hivatalosan közölte, hogy minden ellenkezés

Mindenféle egyenruha-szövetek nagy választékban a legolcsóbb napi árakban csak

I. SCHUTZ

posztóáruházában kaphatók
Arad, Str. Eminescu 2. és Bratianu 2.

TELEFON: 19-65.

nélkül elfogadja a tengely tanácsait és döntését. Így tehát a tárgyalások folytatottak a holtpontra és a kérdést nagy részben elintézték.

A koronatanács határozatának indokai

A Rador-ügynökség közli:

Az augusztus 29-ikéről 30-ikára virradó éjszaka összeült Koronatanács rendkívüli súlyos körülmények között hozta meg azon határozatát amelynek értelmében a román-magyar tárgyalások ügyében elfogadja a Tengely döntőbíráskodását.

A bécsi konferencia, amely a délkelet-európai béke megőrzésében érdekelt Németország és Olaszország kezdeményezéséből ült össze, oly körülmények között folyt le, amelyekben Romániának választania kellett államunk politikai létének megmentése és elűnésének lehetőség között.

Előszökeinknek a háborúval való fenyegetődése, valamint az a körülmény, hogy a német és olasz külügyminiszterek számára lehetetlen volt az, hogy két napnál tovább maradjanak a bécsi konferencián, arra késztették Romániát, hogy a lehető legrövidebb időn belül hozza meg határozatát.

A döntőbíráskodás elfogadása, ami teljesen a Tengely kezébe tette le a román-magyar viszály elintézését, elenzolgáltatásként Románia számára azt biztosította Németország és Olaszország részéről, hogy ezek a hatalmak elfogadják Románia határainak kifejezett garanciáját, barcelonai szemszöveddel szemben.

A Koronatanács az összes lehetőségek megvizsgálása után az egyetlen kedvezőbb megoldásra jutott, vagyis úgy döntött, hogy elfogadja a Tengely döntőbíráskodását, tekintettel arra, hogy Románia ebben a pillanatban teljesen elszigetelten áll ellenségek között. Az az egész rendszer, amelyre a demokrácia külpolitikája felépült, egész Európában összeomlott.

Ebben a helyzetben az egyetlen bölcs magatartás az volt, hogy csatlakozzunk a Tengely politikájához, elfogadva mindazokat a következményeket, amelyeket a dolgok új állása maga után von, azon következményeket, melyekkel szemben más kedvezőbbek nem léteznek.

Veszteségeink újból megrázóan fájdalmasak, de az a határ, amelyet ennek ellenében számunkra adtak létfontosságú a Román állam fennmaradása szempontjából ezekben a pillanatokban, amikor annyi más állam úgy tűnik el, mintha sohasem létezett volna.

Ennek a garanciának eredményeképpen, amely biztosítja határainkat, Romániában újból kezdődhet a normális élet és azonnal hozzájárulhat a leszereléshez.

Bármennyire is fájdalmas számunkra a döntőbíráskodás eredménye ebben a döntő pillanathoz, föltétlenül az állam létének megőrzését és egységes tömörülést a Trón körül kell szem előtt tartanunk, mert a Trón szimbolizálja az államot és amely nélkül nem lenne meg nagy reményünk a holnapi napban.

Egyezmény a magyarországi német népcsoport helyzetének rendezésére

Berlin, (Rador.) A német birodalmi kormány megállapodást ítéltett a román és a magyar kormánnyal a két országban élő német kisebbségre nézve. Ami a német-magyar megállapodást illeti

a magyar kormány garantálja a német népcsoport tagjainak, hogy mindennemű korlátozás nélkül megtarthatják német jellegüket.

Törődni fog azzal, hogy semmilyen kellemtelenség, vagy hátrány ne érje őket azért, mert a német népcsoporthoz tartoznak és a nemzeti szocialista elvet vallják.

A német népcsoport tagja lehet mindenki, aki németnek vallja magát és akit a népcsoport vezetősége annak elismer. A német népcsoport tagjainak joguk van szervezkedéshez, különleges célu társulatok, mint például, ifjúsági, sport, művészeti szervezetek megalakításához.

A német népcsoport tagjai mindennemű foglalozást üzhetnek ugyanazon feltételek mellett, mint a többi magyar állampolgárok. A német népcsoport tagjait figyelembe veszik az ország egész lakosságának számánálhoz visz-

Olasz és német határbiztosíték Romániának

Bécs, (Rador.) A Stefani-iroda kiküldött munkatársa jelenti:

Olaszország és Németország jegyzékváltás formájában biztosítékot adott Romániának határai épségére és sérthetlenségére vonatkozóan. Ciano gróf olasz külügyminiszter Mihail Manoilescu román külügyminiszterhez a következő jegyzéket intézte:

„Excellenciás Uram!

„A római kormány nevében és rendelkezése

Véglegesnek fogadták el a bécsi döntőbírósi határozatot

Bécs, (Rador.) A DNB jelenti.

A Németország, Olaszország, Románia és Magyarország képviselői között lefolyt tárgyalások befejezésekként jegyzőkönyvet írtak alá. Ebben a jegyzékben Románia és Magyarország külügyminiszterei határozottan leszögezik,

Ribbentrop és Ciano gróf megelekedését fejezte ki a békés megoldás felett

Bécs, (Rador.) A döntőbírósi határozat kihirdetése után a tengelyhatalmak külügyminiszterei, a küldöttségek tagjai, valamint a német és a külföldi sajtó képviselői előtt beszédet mondtak.

Ribbentrop Ioachim beszédében kijelentette, hogy a döntőbírósi határozatával sikerült egy fontos és súlyos európai kérdést véglegesen megoldani. Ez a tény különös megelekedéssel tölti el a birodalmi kormányt, mert kiviláglik ebből a román és a magyar kormányok feltétlen baráti bizalma a tengelyhatalmak iránt, ahogy felismerték felelősségüket saját érdekeik és a délkelet-európai béke fenntartása érdekében és ezt a régen huzódó problémát békésen megoldották.

A Duce és a Führer nem vonhatták ki magukat az alól a felkérés alól, hogy közremű-

szonvítva a kinevezéseknél. A német nemzetiségű tisztviselőket kinevezésüknél előnyben részesítik olyan területeken, ahol németek laknak. A német népcsoport gyermekeinek minden lehetőséget meg kell adni, hogy német iskolákban tanulhassanak a magyarokkal teljesen azonos feltételek mellett. A népcsoport tagjainak joguk van kulturális téren a német anyaországgal szabadon érintkezniük.

Joguk van szabadon gyakorolniuk nyelveteket úgy a magán- és gazdasági érintkezésben, mint a nyilvános gyűléseken. Német napilapok, folyóiratok és másnemű német nyomtatványok megjelenését csak azoknak a megszorításoknak vetik alá, amelyek a hasonló magyar nyomtatványokra vonatkoznak. Az olyan közigazgatási körzetekben, ahol a németek az egész lakosságnak legalább egyharmadát képezik, hivatalosan használhatják a német nyelvet.

A német népcsoport tagjainak joguk van vizsgatérniük régi családi neveikhez.

Ama német népcsoport tagok részére, akik eddig román állampolgárok voltak és most Magyarországhoz kerültek, külön egyezményt létesítenek. A német népcsoport tagjainak személyes kérelmére a magyar kormány ezeknek lehetőséget fog adni arra, hogy az anyaországba telenüljenek vissza.

Azok, akik ezzel a joggal élni kívánnak, két éven belül kötelesek erre vonatkozó kérvényüket benyújtani.

Egyezés a romániai németsegregyvezetéről

Bécs, (Rador.) A DNB jelenti: Annak a kisebbségi egyezménynek értelmében, amely Németország és Románia között pénteken létrejött, a román kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy teljes jogegyenlőséget biztosít a német fajú román állampolgárok és román fajú állampolgárok között. A román kormány egyben arra is kötelezettséget vállalt, hogy a német népcsoport helyzetét a gyűlöfélérvári határozatok értelmében megszilárdítja abból a célból, hogy megőrizze ennek a népcsoportnak német etnikai sajátosságait.

Értelmében van szerencsém közölni Excellenciád az alábbiakat:

„Olaszország és Németország a mai naptól kezdve magára vállalja a román állam területi egységének és sérthetlenségének biztosítását.”

Mihail Manoilescu román külügyminiszter erre a jegyzékre a következőket válaszolta:

„A román kormány tudomásul veszi és elfogadja a Románia számára felajánlott biztosítékot.”

hogy tudomásul vették a bécsi döntőbírósi határozatokat. Ezen kívül pedig kormányuk nevében olvérte a nyilatkozatot tettek, hogy a döntőbírósi ítéletet végleges rendezésként fogadják el és kötelezik magukat arra, hogy azt feltételek nélkül végrehajlják.

ködjének a velük baráti kapcsolatban lévő Románia és Magyarország függő kérdéseinek elintézésében. A két tengelyhatalom, bár nincs érdekelve a Románia és Magyarország között lévő függő kérdésekben, mégis a legteljesebb részrehallás nélkül, a nagy nehézségek ellenére, amelyeket a földrajzi és etnográfiai szempontok a szöhanforgó területeken felmutatnak mindkét ország érdekeinek figyelembevételével, igazságosan megoldották ezt a kényes feladatot. A tengelyhatalmak megmutatták, hogy a Dunamedencében megakadályoznak minden konfliktust és nem engedik ott, mint a múltban történt, az angliai intrikát érvényrejutni.

Románia Beszarábiával megoldotta a Szovjetvel kapcsolatos Déldobrudzsával a Bulgáriával összefüggő függőségeket és most a döntő

Megérkezett!

A világhírű 7 tagu

„WOX“

revüesoport

Szenzációs új szólóatrakciók
és látványos akrobataszámok.

M.A. vasárnap bemutató-est

DACIA dancing-bar,
étterem — variété.

róság döntésével az utolsó területi probléma is eltűnt, ennek a területnek pacifikálása megtörtént és ez hosszú és boldog együttműködést biztosít Románia és Magyarország között.

Ciano gróf olasz külügyminiszter, kormányva nevében örömet fejezte ki, hogy ezt a kényes kérdést Délkelet-Európa veszélyeztetett zónájában a teljes béke alapján lehetett megoldani. Olyan megértéssel járultak hozzá ehhez a békés megoldáshoz — mondotta — hogy köszönetemet és hálámat fejezem ki ezeknek a kormányoknak és államférfiaknak, akik követték a tengely hatalmak békeszándékát és bizalmuk megteremtette a nyugalmat. Nagy megelégedés számomra, hogy egy olyan problémát sikerült megoldanunk, mely földrajzi, néprajzi és gazdasági nehézségekkel volt telve és e megoldás nem kicsinyeskedő szempontok, hanem az együttműkö-

A bécsi döntés és a magyar közvélemény

Budapest. (Rador.) A MTI jelenti: A magyarországi közvélemény lelkesedéssel üdvözlötte a két külügyminiszterének bécsi döntését. A magyar politikai körök hangsúlyozzák, hogy a bécsi döntés teljes mértékben kielégíti Magyarország várakozásait és ennek eredményeképpen Romániával nemcsak normális kapcsolatok, hanem minden téren baráti viszony teremthető meg. Magyarország tudatában van annak a fontos szerepnek, amelyet Románia a Duna völgyében és a Kárpátok mentén betölt. Most amikor a trianoni igazságtalanságokat jóvá tették, Magyarország mindent elkövet majd annak érdekében, hogy jó viszonyt teremtsen a két ország között, ami az elmúlt 20 év alatt az antant intrikái következtében nem volt lehetséges.

Róma. (Rador.) A Corriera della Sera szerint a bécsi döntés nagy eredménye a tengely diplomáciájának, mert harc nélkül sikerült megoldást teremteni. Az eredmény annál fontosabb, mert kis nemzetek közötti közvetlen tárgyalás intézett el kényes kérdéseket olyan nagyhatalmak égisze alatt, amelyek Európa vezetésére és újraszervezésére hívtak. A román-magyar differencia megoldásával Churchillnek és intrikus szervezeteiknek befolyása Délkelet-Európában végleg megszűnt.

A bécsi döntés a tengelyhatalmak nagy sikere

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelentése szerint a Corriere della Sera megjegyzéseket fűzve a román-magyar probléma megoldásához, megállapítja, hogy ez a tengelyhatalmi diplomácia sikere, mert háború nélkül jutottak el megoldáshoz általános hozzájárulás alapján. Ez az eredmény annál fontosabb, mert

új módszer győzelmét jelenti, annak a módszernek győzelmét, hogy közvetlen megegyezéseket köszenek a kis államok a nagyhatalmak égisze alatt, mint amilyenek a tengely államai, amelyek ma az európai népeket jobb megszervezés felé vezetik.

Ciano gróf és Ribbentrop külügyminiszterek, akik Erdély kérdésén hosszasan tanulmányozták a néprajzi és gazdasági szempontból úymódon meghozhatták döntésüket. Az aláírás formájában pénteken délután a Belvedere-kastély arany-szaloniában folytak le ugyanazon az asztalon, ahol annakidején aláírták a Magyarország és Szlovákia közötti határokról vonatkozó jegyzőkönyvet.

Románok az volt a kívánsága, hogy Magyarországnak igazságot szolgáltsanak, ugyanakkor azonban kiküszöböljék azokat az okokat amelyek megakadályozták az együttműködést a magyarok és a románok között. Hitler kancellár iránítása alapján a német diplomácia is ebben az irányban dolgozott. Hosszas előkészítő munkát követően meg most a siker. Ez az eredmény nagyrészen Ciano gróf és Ribbentrop munkájának tudható be, akik a loyális és az igazságosság szellemében befejezéshez jutatták a háború utáni idők egyik legbonyolultabb tanácskozást, olyan nehézségek közepette, amelyek szinte legyőzhetetlennek látszottak. Magyarország fennhatósága alá kerülnek olyan területek, amelyek nagyrészen tömör székely lakosságot foglalnak magukban. Románia biztosított kap Németországtól és Olaszországtól területek sérthetlenségére és egységére vonatkozólag.

A bécsi szerencsés döntés tehát a tengelyhatalmak nagy sikerét jelenti ugyanakkor pedig Magyarországot területi, Romániát viszont nem kevésbé fontos oo-

dés és a kétoldali bizalom alapvető nézőpontjai szerint történhetett.

A döntőbírósg határozata lehetővé tette, hogy a tengelyhatalmak igazságos eljárása kizárta még a lehetőségét is egy konfliktusnak Délkelet-Európában ahová az ellenség a háborút minden eszközzel ki akarta terjeszteni. Itt azonban mi nem csak meg akarjuk védeni a békét, hanem végleges és tartós békét kívánunk biztosítani, ez pedig csak jóakarattal és igazság alapján lehetséges, melynek révén egy 20 év óta állandóan fenyegető kontroverziát lezártunk. A megértés, a bizalom és az együttműködés ama korszaka következik Románia és Magyarország között amelyet Olaszország mindig óhajtott és máttól kezdve a két tengelyhatalom nyílt támogatásáról és segítségéről barátságosan biztositja ezeket az egymást megértő országokat.

Ittiki előnyökhöz juttatja. Ezeket az eredményeket azért sikerült elérni, mert az angol és francia befolyás végleg eltűnt. Éppen ez a befolyás volt az, amely eddig lehetetlenné tette ennek a vidéknek me békítését. Ami Romániát illeti — fejezi be a Stefani diplomáciai szerkesztője — hangsúlyozni lehet, hogy Románia megoldotta összes problémáit a Szovjetunióval és Magyarországgal szemben. Másrészt a Bulgáriával kötendő megállapodás is közelinek tekintendő.

Az olasz-német biztosíték megerősíti Románia helyzetét és módot ad forrásai teljes értékesítésére.

A Gazetta del Popolo ugyancsak megemlíti, hogy a román-magyar viszály megoldása teljesen kiküszöbölte azokat az intrikákat, amelyekkel Churchill és munkatársai kellemetlenségeket akartak a tengelyhatalmak számára előidézni Délkelet-Európában.

Belgrád. (Rador.) Az Avala jelenti: Az összes jugoszláv lapok első oldalán, terjedelmesen közlik a bécsi döntésre vonatkozó híradásokat. A lapok különösen Ribbentrop és Ciano gróf külügyminiszterek beszédének öt fontosabb részeit domborítják ki. A Vreme többek között a lap első oldalán Ribbentrop külügyminiszter nyilatkozatának azon részét közli, amelynek értelmében a bécsi döntés megoldotta az utolsó nyílt területi kérdést a Duna-medencében.

A craiovai tárgyaások

Craiova. A román-bolgár delegációk pénzügyi és jogi szakértői ma is folytatták együttes tanácskozásukat. Délután újabb tanácskozások voltak, amelyek vasárnap folytatódnak. A délután folyamán Creteanu Alexandru román főmegbízott hosszasan tanácskozott Pomenoff bolgár főmegbízottal.

H. SZIKLAY GIZI

táncitanárno

Szeptember hó 1-én, vasárnap délután 6 órakor kezdők és 9 órakor haladók részére megkezdő tánciskoláját a Calea Bzatuului 8-10 alatti tánctermében. — Magánórák, magánkolonok, Figyelem! Ballet táncgimnasztika, ritmika és művész (színpadi) táncok tanítása egyénileg és csoportokban. — Beiratkozások egész nap az iskola helyiségében.

London központja felett repültek el szombaton a német hadirepülőgépek

Megszakítás nélkül folyik a Szigetország légi ostroma — Erélyesen tevékenykedik az olasz légihaderő is

Német repülők áttörték a dél-angliai partvédő léggömb-zárat

Berlin. (Rador.) A német hadsereg főparancsnokság a következő jelentést adta ki: Pénteken harci és vadászpilóta repülőgépek, mint azt már jelentettük, több támadást intéztek a brit sziget ellen. Ezalkalommal számos repülőteret, hangárt és csapatösszevonásokat bombáztak eredményesen. Több közep nagyságú bombatalálat ért egy dél-angliai kaszárnyát. Ezen támadások során élénk légi harc fejlődött ki, amely különösen hevesebbé vált akkor, amidőn a vadászpilóta repülőgépek áttörték az Anglia déli partvidékét védő léggömb-zárat. Augusztus 31-ére virradó éjszaka légitámadások, valamint közep-angliai nemzetvédelmi üzemeket bombáztak. Eredményes támadást intéztek a Temze torkolata közelében levő petrolium tartályok ellen. Az angol repülőgépek folytatták támadásaikat Berlin és több más németországi város ellen. Több bomba Berlin belvárosára és munkásnegyedekre esett. A bombázásnak halott áldozata nem volt, viszont többen megsérültek. Az elmúlt nap folyamán légi harcokban 93 ellenséges repülőgépet lelőttünk, 34 német repülőgép hiányzik. Egy tengeralattjáró a Hebridáktól nyugatra elsüllyesztett három kereskedelmi hajót, amelyek ürtartalma összesen 29 ezer tonna volt. Az elsüllyesztett hajók között szerepel egy 12 ezer tonnás petrolium gőzös is.

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: Német harci és vadászpilóta repülőgépek szombaton a hajnali órákban átszakították egy erős léggömb-zárat angol vadászpilóta repülőgépek keresztútjában majd pedig bombatámadást intéztek Hartford környékének katonai célpontjai ellen. A bombavető repülőgépek egy része London központja felett repült el, anélkül, hogy ellenállást talált volna. Az említett támadás során több repülőteret, hangárt és kaszárnyát megsemmisítettek. A harcok folyamán 11 angol vadászpilóta repülőgépet lőttünk le.

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: A német bombavető repülőgépek, melyek szombaton reggel a Londontól északra fekvő repülőterek ellen támadást intéztek, két hangárt megsemmisítettek, egy harmadikat pedig felgyújtottak. Huszonöt angol repülőgép légi harcok során lezuhant. Ezeknek a harcoknak folyamán a németek hat repülőgépet veszítettek. Az egyik német repülőgép kiégett, személyzete azonban mégis a La Manche-csatornán át Németország felé folytatta útját, mindaddig, amikor már az a veszély fenyegetett, hogy a gép lezuhan és felrobban. Ekkor azután ejtőernyőkkel kiugrottak a gépből és uszva elérték a francia partot.

(Folytatás az 5-ik oldalon.)

URANIA: Nagyfilmter színháza Tel.: 12-32.

11.30-kor matiné,

5, 7.15 és 9.30.

A német ejtőernyős osztagok légi bravurjai. — Eredeti felvételek a nyugati hadszínterről

„D. III. 88“-as repülő bajtársak

Senki ne mulassza el ezt a filmosodát megnézni. — Legújabb UFA háborús híradó

A tolongások okérte ese végett kérjük, jegyeről sziveskedjen idejében gondoskodni.

ADJUNK elhasznált, felesleges ruhákat és harisnyákat a Magyar Népközösség szövészeti tanfolyamára

melyből szőnyegeket, különböző értékes árúkat készítenek a karácsonyi vásárra. — Segítsük ezzel is a nélkülözőket! — Adományokat átvesz a Központi Iroda Aradon, Iosif Vulcan ucca 12. szám.

Tudnivalók az új Kereskedelmi Törvényről

(5)

Új intézkedések a kereskedelmi utazókról, segédekről és ügynökökről

Irta: MIHALIK GYULA bankcégvezető

Az új törvény egyik legjelentősebb módosítása azokra vonatkozik, akik mások nevében, vagy mások számlájára folytatnak kereskedelmet. Olyanokra, akik a modern kereskedelmi életben ugyszólván nélkülözhetetlenek lettek. Egyik esetben helyettesítik a munkaadót a kereskedelem gyakorlásában, másik esetben jogügyleteket kötnek részére, módot nyújtanak szóval arra, hogy a kereskedő egy időben s egyszerre több helyen folytathasson tevékenységet. E célból a kereskedő képviselőt, vagy megbízást adhat. Előbbi esetben a kereskedő nevében, utóbbi esetben pedig annak részére, illetve számlájára kötnek ügyletet. Képviselő a kereskedelmi meghatalmazott (ide tartoznak a cégvezetők és külföldi cégek képviselői is), a kereskedelmi utazó és a kereskedősegéd, megbízott a kereskedelmi ügynök, a bizományos és bizonyos értelemben a közvetítő.

Mik a kereskedők sürgős teendői képviselőiket illetően?

A kereskedelmi meghatalmazott és cégvezető meghatalmazási okirata annál a Céghivatalnál, amelynek körzetében a vállalat az illetők megbízásával működik, bejegyzendő. Ezzel egyidejűleg aláírása is leteendő, az okírat pedig a Monitoriumi Oficiálnál közzétételek. A kereskedelmi meghatalmazott illetve cégvezető a képviselővel (munkaadójával) együtt felelős a rendelkezések teljesítéséért és úgy, mint a rábízott üzleti könyvek vezetéséért. Amennyiben kereskedelmi meghatalmazott vagy cégvezető eddig nem volt a céghivatalnál bejegyezve, azt 1940. december 15-ig pótolni lehet.

Általános intézkedések

A képviselői meghatalmazásról szóló okiratokra nézve a törvény általánosan új intézkedik, hogy azok a vállalat székhelyének megfelelő körzethez tartozó Céghivatalnál jegyzendők be. Ebből az következik, hogy ha a képviselő állandó működési székhelye nem azonos a vállalat központi székhelyével, mindkét helyen bejegyezve kell lennie.

A meghatarozott ügyletekre vonatkozó képviselői feljogosítja a képviselőt, hogy azok lebonyolítása érdekében mindennemű ténykedést eszközölhessen, de hitelüzletet csak kifejezett felhatalmazás alapján köthet. A képviselőt bármikor felmondható, vagy megszorítható minden ellenkező kikötés semmis. A képviselőt a képviselő halála, vagy gondnokság alá való helyezése folytán megszűnik.

A kereskedelmi meghatalmazott

Kereskedelmi meghatalmazott az, akit bel- vagy külföldi kereskedő, üzletének, vagy egyik üzletágának folytatásával egy, vagy több meghatározott helyen megbíz. Jogkörében más nem helyettesíthető és ha céghivatali bejegyzése nem történik meg, meghatalmazása általánosan számít. Ingatlan elidegenítésére, vagy megterhelésére csak a képviselő kifejezett írásbeli meghatalmazása alapján jogosult, továbbá nem köthet megbízójával szemben saját, vagy mások számlájára, konkurrens ügyleteket. Nevét, megbízója cégének feltüntetése mellett „per procura”, vagy más hasonló toldalékkal kell aláírnia, mert ha ezt nem teszi, személyi kötelezettséget is vállal.

Ide tartozik a cégvezető is, akinek megbízója bizonyos jogkörrel cégvezetési jogot ad anélkül, hogy az üzlet állandó folytatása rá lenne bízva.

A kereskedelmi utazó és kereskedősegéd

A kereskedelmi utazó a vevőnek köteles képviselői meghatalmazást felmutatni. Jogkörében helyettesítéssel más nem bízhat meg, külön felhatalmazás nélkül az eladott áru értékét — ha csak azt személetesen át nem adja — nem veheti fel, sem pedig fizetési haladékok, vagy árkedvezményt nem nyújthat. A kifogásolt árukra vonatkozó felszólalásokat átveheti és köteles

megbízója érdekeinek védelmezése és konzerválása érdekében minden intézkedést megtenni.

A kis- és nagybani árueladással megbízott kereskedősegéd az áru ellenértékét az eladás helyén és az áruátadás pillanatában átveheti, ha megbízója a fizetésnek más módját a vevőközönység tudomására nem hozta. Az üzleten kívül nem követelhet a vevőtől pénzt, hacsak nem mutatja fel munkaadójának meghatalmazását, vagy annak sajátkezü nyugtáját.

A kereskedelmi utazó és kereskedősegéd nem köthet munkaadójával szemben konkurrens ügyleteket, sem a saját, sem más számlájára.

A kereskedelmi ügynök

Kereskedelmi ügynök az, akit egy, vagy több, bel- vagy külföldi kereskedő kereskedelmi szerződés kötésével bizonyos körzetben megbíz. Ellenkező megállapodás hiányában nem képviselhet két, vagy több egymással versenyben álló kereskedőt, viszont a kereskedő sem foglalkoztathat ugyanabban a körzetben egy és ugyanazon üzletre több ügynököt.

Az ügynök megbízójával szemben a kapott utasításokhoz mérten jár el s ezenfelül köteles 1) megbízója részére a körzetre vonatkozó és megbízóját érdeklő információkat beszerezni, 2) könyveiben minden egyes megbízójának üzletéről külön számlát vezetni és 3) az árukat úgy megőrizni, hogy megállapítható legyen, mely melyik megbízójáé.

Az ügynök által kötött ügylet meg nem történtnek tekintetik, ha a megbízó annak elfogadá-

sát kikötött időben s az erre vonatkozó értesítés birtokában, a harmadik személynek közvetlenül, vagy az ügynök útján nem igazolja.

Az ügynök külön felhatalmazás nélkül pénzt nem vehet át, árkedvezményt, vagy fizetési haladékokat nem nyújthat. A kifogásolt árukra vonatkozó felszólalásokat átveheti, megbízója érdekeiben biztosítási intézkedéseket foganatosíthat, azonban mindkét esetben megbízóját azonnal értesíteni köteles.

Az ügynöknek az általa kötött ügyletek után, a lebonyolítás feltételezése mellett, jutalék jár. Ha az ügylet csak részben kerül lebonyolításra, jutalékot csak a megbízója által beszedett összeg arányosan követhet. Jutalék jár akkor is, ha a megkötött ügylet lebonyolítása megbízója hibájából, vagy a felek visszalépése folytán marad el. Ha a visszalépés az ő hibájából történt, vagy akár bármely más okból, amelynek ismeretében megbízója a kötést nem fogadta volna el, jutalékot nem követelhet. Ellenkező kikötés hiányában az az ügynök, akinek bizonyos körzetben kizárólagos képviselője van, jutalékot követelhet oly ügyletek után is, amelyeket megbízója nem az ő közreműködésével kötött.

A jutalék minden félév végén folyósítandó és az elszámolással egyidejűleg a vevők részére megbízója által kiállított számlák másolata is megküldendő. Az ügynök a megbízatásával járó költségeket, ellenkező megállapodás hiányában, saját maga viseli.

Ha a képviselői szerződés nem szól határidőre, mindkét fél három havil előzetes felmondással az elszámolástól; súlyos visszaélés esetén felmondás nem szükséges.

A kereskedelmi ügynök feljogosítható arra is, hogy megbízója nevében köthessen ügyleteket, liv esetekben az általa megkötött ügylet megbízóját minden körülmények között kötelezi, de általánosságban a fenti intézkedések az ily ügynökségekre is vonatkoznak. (Folytatjuk.)

Kanada válaszuton

A háboru eseményeinek következménye a gazdag újvilági dominium és Anglia viszonyára — Ottawa mindinkább függő helyzetbe kerül az Egyesült Államokkal

Ottawa. A kanadai hadipari és gazdasági vállalatok üzeme egyre bővül és forgalmuk egyre emelkedik. Ez annak a nagyarányú hadiszerződéseknek a következménye, amely az európai háboru folytán megindult. Ugyanakkor azonban a hadállapot igen érdekes befolyásolta Kanada viszonyát egyrészt az anyaállamhoz, másrészt az Egyesült-Államokhoz. Kanada ugyanis egyre függőbb viszonyba kerül az USA-val szemben, míg Angliához fűző kötelek szükség szerűen egyre lazulnak. Ehhez járul — bár az újságok erről alig írnak — az egyre növekvő háboruellenes hangulat is, amely Kanada lakosságában az erők szétforgácsolásának és a megbomlásnak első jele így teljesen érthetővé válik, hogy Kanadában az angol királyi házzal szembeni lojalitás és az USA-hoz való csatlakozás gondolata komoly ellenfétet okoz.

A kanadai gazdasági fellendülés ez év tavaszán igen nagy iramban kezdődött. Különösen erős volt a vasérc, acél és a hadiszerülemek feldolgozóiban, illetve gyárakban. A kanadai államháztartás hadiszerelésre csaknem egy félmillió dollárt irányzott elő. A gazdasági lapok azonban megjegyzik, hogy ennek a háztartási előlegnek a többszörösét teszik azok az összegek, amelyeket Anglia szerződésileg a Kanadából való behozatalra fordítani akar. Azok a gyárak, amelyek Anglia kívánságára most a dominiumban felállítanak, értékben többet tesznek ki, mint 150 millió dollárt. Mindemellett mégis érdekes az, hogy a kanadai ipar a kimondottan hadiparon kívül erősen pang.

Ezt az okozta hogy Kanada kénytelen volt a felszerelés költségeit különböző adókból fedezni, amelyek szükség szerűen maguk után vonták például az éltőlpar, a faipar és az automobilipar pangását. Egyelőre Kanada saját felszerelését nagyobb mértékben lehet nevezni, mint az angliát megrendelőket. A nagy fellendülést tehát nem a kivétel, hanem a belső élnellátás okozta. Ez mindig magával hozza a külkereskedelem egyenletlenségét, a javszükségletet és a külforgalom csökkenését. Nagy csökkenés állott be említt a buzakivitelben is, annak ellenére, hogy a dominium kormánya nem változtatott a gabonakivitel illetékeken.

Skandinávia megszállása óta Nagybritannia élelmiszerbevásárlásában most bizonyára Kanadát tekinteli

az első forrásnak. A szállítási nehézségek azonban megakadályozták azt, hogy a kanadai élelmiszerkivitel a szokottnál nagyobb méretű legyen. Ugyanakkor az Angliából való behozatal egyre kisebb lesz, ami azt eredményezte, hogy Kanada most az Egyesült-Államokra szorult. A kanadai külkereskedelmi viszony az Egyesült-Államokkal szemben a teljes passzivitás jeleit mutatja. Nagy behozatala van és alig valami kivitele. Ez például az elmúlt fél évben 80 millió dollár passzívát eredményezett. El lehet képzelni, hogy a külkereskedelemnek emellett az egyenletlensége mellett milyen súlyos államháztartási gondok nehezdednek a dominiumi kormányra. Kanada ugyan igyekszik a helyzetet azzal javítani, hogy a délamerikai államokkal lépett szorosabb külkereskedelmi viszonyba, de a kérdés így nyilván nem megoldható. A tény az, hogy Kanada irálási menységeket hoz be, elsősorban pedig az Egyesült-Államokból, amelynek következtében egyre függőbb viszonyba kerül az USA-val szemben. Nem kétes tehát, hogy Kanadának és az Egyesült-Államoknak egymáshoz való viszonyát az európai háboru Nagybritanniára nézve kedvezőtlenül befolyásolja.

Kanada problémája tehát ma már Nagybritannia életé kérdése is. Mindezen azonban London, amelynek minden hadiszerre szüksége van, alig segíthet. Kénytelen elnézni, hogy egyik legértékesebb dominiuma ki legyen szolgáltatva az Egyesült-Államok kényének-kedvének. A newyorki wallstreet körök máris igen erősen számítanak Kanada amerikai szemé szögből nézve nagyon kedvező lövőtere. Tudják, hogy mire a háboru végetér, a dominium pénzügyileg már az Egyesült-Államok zsebében lesz. Egyeszerü gazdasági tartományává, életterévé válik az USA-nak és biztosan számítanak arra is, hogy az ebből fakadó spekulációs haszon bármennyire védekezzék is ez ellen Nagybritannia, el nem maradhat.

COLOS 11.30 mérs., 3, 5, 7.15, 9.15
I. Tilos szerelem
Hans Moser, Carolus Hön, Wolf Albasch Reity
II. Hazatérés, Zarah Leander.
468 sz. UFA hirdató!

Olasz hadijelentés

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség közli az olasz hadseregparancsnokság jelentését, amely a következő:

„Repülőgépeink ellenséges motorizált osztagokat bombáztak Dar el Hambra közelében,

tul Cireneika határán. A Vörös-tengeren egy ellenséges cirkáló bombáztunk eredményesen. Az ellenség légirajai az agordati tábor el len intéztek bombatámadást és ennek 8 halott és 9 sebesült áldozata volt.”

Ausztrália az amerikai-kanadai védelmi tömbhöz akar csatlakozni

Washington. (Rador.) A Stetani jelenti: Amerikai politikai körök kijelentései szerint Ausztrália ajánlatot küldött az Egyesült-Államoknak az Amerika és Kanada között létrejött közös védelmi szerződéshez hasonló amerikai-ausztráliai megegyezés megkötésére.

Washington. (Rador.) A DNB jelentése szerint az USA parlamenti körei úgy tudják, hogy az Egyesült-Államok a Panama-csatorna védelmének érdekében terepeket akarnak szerezni légi támaszpontok létesítésére. Katonai körök emellett vannak, hogy ezeket a támaszpontokat a costaricai köztársaság tulajdonában levő Kokos szigeteken és az equadori köztársaság tulajdonában levő Galapagos szigeteken létesítsék.

Orosz-német egvezmény a beszarábiai németek áttelepítéséről

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti, hogy a besszarábiai és északbukovinai német elemek Németországba való hazaszállítására vonatkozó tárgyalások Németország és a Szovjetunió között rövidesen befejeződnek.

A kötető egvezmény hasonló lesz a volhiniai és Narev vidéki németek hazaszállítására vonatkozó, tavaly novemberben megkötött egvezményhez.

A németek hazaszállítása, amelynek november 15-ikén kell befejeződnie, minden valószínűség szerint még szeptember közepén megkezdődik. A németeket a vasúti és tengeri ut igénybevételével Belgrádba szállítják, ahonnan tovább folytatják útjukat Németország felé, ahol a birodalom által speciálisan e célra kijelölt vidékeken helyezik el őket.

A Németországba való visszaköltözés előkészítésére német bizottság utazott Északbukovinába és Besszarábiába. Az emigráló németek által visszahagyott vagyonokat külön listástromozzák és a vagyonok értékét a német és orosz hatóságok közösen állapítják meg és számolják el.

Galati. A német birodalmi külügyminisztérium és a román külügyminisztérium vegyes bizottságot jelöltek ki, amelynek hivatása rendezni azokat a részletkérdéseket, amelyek a hazájukba visszatérő besszarábiai német emigránsok néhány napos galati tartózkodásával kapcsolatosak. Galatiból ezek az emigránsok Németországba utaznak.

A bizottság tagjai: dr. Windecker, a bucarestii német követség főkonzulja, dr. Alfred Wernar galati német főkonzul, a német külügyminisztérium részéről, valamint Ernst Rossi, a román külügyminisztériumban szolgáló teljesítő főkonzul, Paul D. Goma, Al-dunatartomány királyi helytartója, Alexandru Pretorian tartományi főtitkár, Dumitrescu alezredes, a királyi tengerészet, Bujoreanu alezredes, a nagyvezérkar és Preibianu őrnagy, a galati CFR vezérfelügyelőség részéről.

A bizottság hétfőn délelőtt és délután két ülést tartott. Paul D. Goma királyi helytartó elnökölte alatt.

A bizottság hatáskörébe tartozó kérdések megállapítása után elhatározták, hogy néhány nap múlva újabb ülést tartanak.

Időközben Galatiban, a repülőtéren lázasan dolgoznak ideiglenes lakhelyek felállításán, ahol az átutazó német emigránsokat ideiglenesen elhelyezik. A lakhelyek kétezres személy számára készülnek.

A német emigránsok Besszarábiából Galatiba való szállítását dunai halózási társaság

Ismail és Principele Mihail nevű hajón végzik, míg a behajózás Ismail, Chilia Noua és Renj kikötőkből történik.

Angol hadijelentés

London. (Rador.) A légügyminisztérium közli: Az ellenség elmúlt északai légitámadásai — amelyet az ország több pontja ellen intézett — a támadó repülőgépek nagy száma ellenére is, nem okoztak nagy károkat. A nagykaliberű robbanó bombák és gyújtóbom-

bák rendszertelenül, a cél ismerete nélkül hullottak, az ellenség légitámadása több házat rombadöntött és a romok alatt számos polgári személy elpusztult. Néhány vidéki városra is hullott repülőgépbomba, néhány ház megrongálódott vagy rombadőlt, s itt ugyancsak néhány áldozata van a légitámadásnak. Szombaton légiiradó volt Londonban.

London. (Rador.) Hivatalos közlemény szerint az angol légihaderő újabb típusú vadászrepülőgépekkel rendelkezik, az úgynevezett „Fulmar” kétszemélyes könnyű repülőgépekkel.

Angol védelemből lóttek le Spanyolországban

Burgos. (Rador.) Burgos közelében lelőttek egy léggömböt. A spanyol tiszték megállapították, hogy ez egyike volt azon léggömböknek, amelyet az angolok London és a többi nagy városok védelmére használnak és amely elszabadult.

Este tíz óra után senkinek sem szabad az uccán tartózkodnia!

Az aradi rendőrség felsőbb hatóságok rendelete alapján közli az új záróra és közlekedési rendszabályt, amely már szombattól kezdve életbelépett. Az új rendelkezés értelmében mozgó, színházak nem tarthatnak előadást teljes zenetiltalom van újabb rendelkezésig. Vendéglők, kocsmák, bodegák tekintet nélkül, hogy milyen osztályhoz tartozók, este kilenc óráig tarthatnak nyitva. Ez alól kivételt képez az állomási elsőosztályú vendéglő-

amel, éjszaka egy óráig, míg a harmadosztályú állomási étterem reggelig tarthat nyitva, természetesen azon megszigorítással, hogy csakis az átutazó közönséget szolgálják ki. A közönség este tíz óráig közlekedhet az uccán és este tíz óra után, akit az uccán talál, az illetékes hatóságok elé kísérik és szigorúan megbüntetik őket. A normális forgalom hajnali fél öt órakor kezdődik ismét meg.

Iskolai
paten

szelvényharisnyát férfizoknit, selvem. kombinét, reformnadrágot, kesztyűt, szvetttert, stb. készpénzárak mellett vásárolhat.

Bogyó A. Str. Eminescu 1.

Miért rendelte el az Angol Bank a font-beváltási tilalmat

Kizárólag politikai célja van az intézkedésnek

Az elmúlt héten világszerte nagy feltűnést keltett az Angol Banknak az az intézkedése, mellyel megtiltotta az angol font bankjegyeknek az egyesült királyság területére való bevitelét. Az Angol Banknak ez az intézkedése nem volt meglepetés Nagybritannia pénzügyi köreiből. A londoni deviza piacot ugyanis már régebbi idő óta az a főrekvés jellemezte, hogy a font magánforgalmát megakadályozzák és mindenképpen fenntartsák a külföldi piacokon az angol nemzeti valuta hivatalos árfolyamát. Hogy ezt a célt elérjék, nemcsak az összes technikai és pénzügyi eszközöket használták fel, amelyek az angol kincstár rendelkezésére állottak, hanem — az angol kormány befolyásának felhasználásával — olyan egvezményt kötöttek, amelyeknek az volt a hivatása, hogy az egyes piacokon jegyzett úgynevezett „fekete font” elleni hadjáratot támogassák. Jellemző példa erre, hogy a portugál valutát, amelynek árfolyama az angol font magánforgalomban kialakult árfolyamától függött, az Angol Bank hivatalos árfolyamjegyzékébe iktatták.

Ezek után tehát, ha figyelembe vesszük azokat a technikai nehézségeket, amelyek szinte lehetetlenné tették az egész világon a font bankjegyeknek az Angol Bank címére való eljuttatását, valamint azt a rövid határidőt, amelyet a font bankjegytulajdonosok számára a rendelet szerint biztosítottak, nyilvánvalónak látszik, hogy Anglia ezzel a mozdulattal egyszerűen semmisnek és érvénytelennek nyilvánította a bankjegy forgalmának egy részét.

Nem érdektelen tehát annak a megállapítása ez intézkedésekkel kapcsolatban, hogy

hogyan áll ma az angol bankjegyforgalom. Ezidőszere mintegy 609,5 millió angol fontjegy van forgalomban. A fémfedezet az utóbbi hetekben csökkent és jelenleg 1.109.509 angol fontot tesz ki. A tartalék 21,5 millió font-ra csökkent, a törvényes fedezet pedig 11,9 százalékos.

Most felmerül a kérdés, hogy tulajdonképpen miért volt szükség az angol fontbeváltási tilalomra? Az angol bank ismeretes határoza tának a pénzügyi szakértők szerint kizárólag politikai jellege van és céljuk az, hogy ezzel az intézkedéssel megvonják Anglia ellenségeitől annak a lehetőségét, hogy az elfoglalt országokban lévő angol font bankjegyeket fizetési eszközként és főként nemes valutaként használják fel a nyersanyag vásárlásoknál. Ez az intézkedés természetesen és elsősorban a semleges országokban, nevezetesen a skandináv államokban lévő fonttulajdonosokat sújtja, ahol számosan angol fontba fektették vagyonukat, amint hogy Franciaországban, Belgiumban és Hollandiában is nagy számban vannak a font bankjegytulajdonosok, Franciaországban sok fontbankjegy van, melynek jórészt az lakosság az angol expedíciós hadsereg révén jutott. Ennek a lakosságnak természetesen nem volt alkalmuk a font bankjegyek beváltására, annak dacára, hogy már tudomása volt arról, hogy Anglia új bankjegyeket nyomtat. Több millió angol font, amely a különböző külföldi piacokon az Angol Bank kötelezvényeit képviseli, most tehát új bankjegyek kibocsátása révén kikerül a forgalomból és ezek a kötelezvények — legalább is a háboru végéig — érvényüket veszítik.

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-31. Szigonycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár: 840 lei. Negyedéves: 210 lei. Folyó: 420 lei. Egy hó: apró 70.

Iskolai hírek

Évkezdés a katolikus főgimnáziumban

A kat. főgimnázium az 1940-41 tanév évkezdő munkálatait a következő sorrendben pontyolta le: Javító vizsgálatok szept. 2-án. A vizsgálat írásba...

Aradi róm. kath. leánygimnázium

Az aradi róm. kat. magyar leánygimnáziumban a javító és I. oszt. felvételi vizsgák szeptember hó 2-án...

Róm. kath. magyar tanonciskola

Az aradi róm. kat. magyar tanoncskola igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a javító vizsgák szeptember hó 5-én...

Az 1940-41-i tanévben az intézetben már mind a három osztály megnyílt. A beiratkozások hétköznapon...

Róm. kath. elemi fiúiskola

Az aradi róm. kat. magyar elemi fiúiskola igazgatósága az érdekelteket szíveskedve tudomására hozza...

Róm. kath. magyar elemi leányiskola

Az aradi róm. kat. magyar óvodába felvesszük minden magyar ny. és leánygyermeket, vallásbűntől...

Felozslatták az Armand Călinescu-szoborbi. zottságot. A Monitorul Oficial legújabb száma közli...

Francoországhban felülvizsgálják, hogy milyen körülmények között esztették a becsületrendet. Genf. (Rador). A 'L'Eclair' de Nice' jelent: A francia kormány elhatározta...

VÁLTOZÁSOK A ROMÁNIAI NEMET NÉPKÖZÖSSÉG VEZETŐSÉGÉBEN. Dr. Bruckner Wolfram, a Romániai Német Népközösség vezetője...

AZ ISKOLAÉV KEZDETE. Bucarestből jelentik: Az új iskolai évről vonatkozólag közlik, hogy a következő iskola évről a javító, felvételi...

Ertesítem az igez tisztelt közönséget, hogy szücsüzletemet Biv. Reg. Maria 15 sz. alá helyeztem Zagony Istvan szücsüzmester

Visszaállították a régi francia sajtóörvény. Vichy. (Rador). A Havas lapirati iroda jelent, hogy a kormány rendelet-örvényét adott ki...

MEGJELENT AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV. Az új polgári törvénykönyv egyes intézkedéseire vonatkozó módosítás megjelent a Monitorul Oficial augusztus 30-iki számában...

AZ ÖSI BELGRÁDI MINTAVASAR RESZTVEVŐI. Belgrádból jelentik: Az ösi mintavasarra 9 állam: Németország, a Cseh-Morva védnökség, Olaszország, Albánia, Szlovákia, Románia, Magyarország, Görögország, és Törökország vesz részt.

MEGJELENT AZ EGYSÉGES NÉPSZAPPAN. A piacon megjelent a kormány által bevezetett egységes népszappan, amelynek négy fajtája van. Az első csoportba tartozó szappannak 35-45 százalékos zsírtartalma és ára 42 lei...

Megőrültetek? Nem láttatok, hogy mit mutatnak?

AZ ISKOLAI BEIRATÁSOK ELŐTT ÉRTESÍTIJÜK, hogy a kultuszminisztérium által megszabott árákon árusítjuk az évenruha-szöveteket

I. MOTIU divatruháza, Arad

Újabb szigorú vizsgálatokat tartanak a kétszázalékos nemzetvédelmi adó ügyében

A pénzügyminisztérium egyik legutóbbi kelti rendeletében újabb szigorú ellenőrzésre hívta fel az illetékes hatóságokat a 2 százalékos nemzetvédelmi adó ügyében. Az ellenőrzéseket az arra illetékes pénzügyi közegek már meg is kezdték...

I. MOTIU divatruház 22-48 uti telefonszáma: 22-48

BEIRATKOZÁS AZ ÁLLAMI LEÁNY-TANONCSKOLÁBA. Az állami leány-tanoncskolába szeptember elseje és tízenötödike között, reggel 8-tól déli 12-ig lehet beiratkozni.

A Szociális Misszió Társulat (Str. Greceanu 2) Nyelv, kereskedelmi, háztartási és ipari tanfolyama szeptember 10-én kezdődik.

Epstein Tibor hegedűművész óraadásait szeptember 1-én ismét megkezdte. Jelentkezések: Str. I. G. Duca 15. Tel.: 17-80.

Transport-hordókat

bérben keresek. Ajánlatokat: dr. Givulescu, Bulev. Carol 37. szám. A zárdai római katolikus óvoda kibővül és ezért minden magyar jelentkezőt felvesszünk...

ATLASZ IBI bucaresti és budapesti szak és állami vizsgát végzett kozmetikusnő. Arad, str. J. Vulcan 15. I. em. a Terapia szanatóriummal szemben.

143 dedunoka ünnepelte születésnapján. A Fiume-rettói Praturjode városában most telttette be századik életévét Sebastian Del Col fasiszta polgár.

FIGYELEM! A n. e. közönség tudomására hozom hogy SZÜCSMŰHELYEMET a görög keleti templommal szemben augusztus 20-án megnyitottam.

Az augusztus kilencediki törvény végrehajtása az aradi ügyvéd-kamaránál

Az aradi zsidóvallású ügyvédek számára is augusztus 27-én járt le az a határidő, amely napra összes igazoló okmányaikat be kellett nyújtaniuk. Az augusztus 9-iki királyi dekrétum, amely az országban a zsidók jogi helyzetét szabályozza, mint ismeretes, csak a második kategóriába tartozó zsidók számára engedélyezi hat hónap lejártaig az ügyvédi hivatalok folytatását, míg az első és harmadik kategóriába tartozó zsidó ügyvédek további működési lehetőségét megszünteti.

Az aradi zsidó ügyvédek ügyében, szeptember 3-án Moldovan Silvius dr. dékán, nyugalmazott törvényszéki főelnök elnöklése alatt összeül a kamara interimár-vezetősége és megkezdi a be nyújtott iratok ellenőrzését.

Az USA megcáfolja az Uruguay-al folytatott tárgyalásokról szóló híreket

Montevideo. (Rador). Az amerikai kormány cáfolja azokat az áhíreket, mintha Uruguay és az USA között titkos tárgyalások lennének szárazföldi, tengeri és légi támaszpontok átadása céljából.

— AZ ORSZÁGŐR FŐPARANCSNOKSÁG KÖZLEMÉNYE. Bucurestiből jelentik: Az Ország-őr főparancsnokság Bihar, Szatmár, Szilágy, Máramaros, Szamos, Kolozs, Naszód, Maros, Csik, Udvarhely és Háromszék megyék ország-őr parancsnokaival közli hogy nyomban lépjenek érintkezésbe a helyi közigazgatási hatóságokkal az új helyzet parancsoltja feendőkkkel kapcsolatos intézkedések átvitelére.

— ELMARAD A BRASSÓI NÉMET-ROMÁN GÉPKOCSIVERSENY. Bucurestiből jelentik: A Seara című lap jelentése szerint az események következtében a brassói német-román autóverseny és atlétikai verseny elmarad.

Weinfeld Rózsi kozmetika
Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

— SILIȘTRA ÉS TURTUCAIA VONATKOZÁSBAN FELFÜGGESZTETTEK A VASUTI ÉS HAJÓZÁSI FORGALMAT. Bucurestiből jelentik: A román vasúti közlekedési igazgatóság elhatározta, hogy az újabb rendelkezésig jelelji a közvetlen szállítást a CFR, illetve a NFR vonalain Siliștra és Turtucaia fele.

Vajda Kató

zongora tanárnő a tanítást megkezdte. Megbeszéléseket lakásán P. Avram Iancu 11. II. em. 10-12 és 4-6 óra között.

— ÖNGYILKOSSÁG. Szombat délelőtt közölték az aradi harmadik kerületi rendőrséggel, hogy az abban a kerületben lakó Ferenci János 51 éves szobafestő felakasztotta magát és mire tetét észrevették, már halott volt. Ferenci János az orvosi megállapítás szerint délelőtt 10 óra tájban követte el az öngyilkosságot, amelynek oka egyelőre ismeretlen.

Pizsámák

női és férfi terhéneműek
legjobb kivitelben, legolcsóbban

Kozsinekné

terhénemű varrodájában
készülnek Arad, Str. Petran 1. sz.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁR:
VASÁRNAP:

HAJÓS gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria 8
NIEDERMAYER gyógyszer-tár, Str. Gojdu,
KAIN gyógyszer-tár, Calea Banatului 1.

HÉTFŐ:

WEISZ gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Mărășesti 1.

Iskolai és
tornacipők nagy választékban
Apponyi Testvérek

ARAD, a városházával szemben

— Halálozás. Széles körben mély részvételt keltett Engel Károly mérnök, nyugalmazott CFR felügyelő, a román Korona-rend lovagiának szívbénulás következtében tegnap bekövetkezett tragikus elhunyt. A meghalodogultat nemcsak egyéniségéért és kiváló tevékenységéért mindenki nagyrahecsülte. Temetése szeptember 1-én, vasárnap délután 5 órakor lesz az új zsidó temetőben.

Sándor Vally hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 6 órakor lesz az új zsidótemető halottasházából.

Aktatáskák, Iskolatáskák, Könyvszíjak, Bőröndök a legjobb és legolcsóbbak

Kramarovic bőröndösnei,
P. Avram Iancu 3.

— Téli időjárás Svédországban. Stockholm. (Rador). Egész Svédország területén a levegő hőmérséklete meglepően jesülyed. Mintha csak a tél érkezett volna meg. A levegő hőmérséklete pénteken éjszaka Stockholmban minusz 1 fok Celsius alá süllyed.

A nap humora

— Mit hallok. Mácsik ur? Magánál tegnap tűz volt?

— Csitt, csendesebben... az nem tegnap volt, de holnap lesz.

— Azzal vádolják hogy betört egy vaskereskedésbe Mit tud felhozni védelmére?

— Kérem, nekem vaspa van szükségem. Vészes gény vagyok

**Német nyelvoktatás
jól bevált módszerrel**

kezdők és haladók részére. — Cimeket a kiadóba kérek.

— Beiratkozások a Városi Zenedőben. Beiratások szeptember 2-től 5-ig, naponta délelőtt 9-12-ig, délután 4-5 óráig. Tandíj: havi 300 lei. A tanítás az összes zenei faszakágon csütörtökön szeptember 5-én kezdődik.

Egyenruhá szövetség, vásznak, intézeti kelen-
gyék, legolcsóbban

I. LISZTU Str.
Matiagu 2. sz.

— A cigányprímásnak van a legszebb lánya... Cuzmanné Fehér Gabriella hangulatos dala, amelynek szövegét Czákó György a népszerű nótaszerző írta, pompás kivitelben megjelent. A kottát nemrégiben közölte mellékletként a TÁRSASÁG és most új köntösben indult el hódító útjára. Valószínű hogy rövidesen egyike lesz a legkedveltebb nótáknak.

WOLF BERISKA vizsgázott
kozmetikusnő
STRADA EMINESCU 13. SZAM

**Angolbarátság miatt elmozdítottak
tiszttségüktől három francia gyarmati
kormányzót**

Genf. (Rador.) A vichy-i francia kormány 3 afrikai francia gyarmati: Kamerun, Ujkaledónia és Csad kormányzóit elmozdította állásától, mert angolbarát agitációt folytattak. Csad kormányzó-
ját ezenfelül rangjának azonnali elvesztésére ítélték, mert összközlésben állott. De Gaulle tábornokkal és zendülést készített elő a francia kormány ellen.

Kardos Ditta egyetemelt vegzött
franciaaszakos

nyelvtanár szeptember 1-től órákat vállal kezdőknek, haladóknak, a liceum iró dalmi szekciójának tananyagát is vállalja. Reg. Maria 12b. I. em.

**Őszi lakberendezési
és háztartási vásár
BUDAPESTEN**

SZEPTEMBER 16-ig.

50%-os menelkedvezmény!
Előzetes vizum lei 80.—

Igazolványok és információk a

WAGONS-LITS//COOK

MENETJÁRÉRODÁBAN,
ARAD, Minorita-palota.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

BUCURESTI. Szombat este rádióbeszédet mondott a külügyminiszter. Manáicsor Mihai professor külügyminiszter szombaton este 10 órakor rádióbeszédet mondott a Bécsben lefolyt diplomáciai tanácskozásokkal kapcsolatban.

BUCURESTI. Szombaton, augusztus 31-én este 18 óra 30 perckor minisztertanács kezdődött Gigurtu Ion miniszterelnök elnöklése alatt. A minisztertanács megállapította a különböző reszortok munkarendjét a területváltozásokkal kapcsolatban és este 20 óra 15 perckor ért véget.

Versenyen kívül

Magyar klasszikus írók keresztrejtvénye

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10						11		12
		13				14		
15	16			17	18			
19			20					
21			22					23
		24	25			26		
27	28	29				30		
31								
33			34			35		36
			37					38

Vízszintes sorok: 1. A klasszikus magyar író műve. 10. Ilyen papir az indigo. 11. Valaminek a teste. 13. A klasszikus magyar író műve. 14. Német gyümölcs. 15. Tyrusi királyleány. 17. Éneklő madár. 19. Angol olaj. 20. Kartyafüggő. 21. Muzsikus. 22. Szein-szivárványhártya. 23. Azonos betűk. 25. A kitérés. 26. Gyermekek. 27. Egyenlőtlen. 30. Emelke. 31. Román költő volt. 33. Ilyen virág is van. 35. Híres svájci üdülőhely. 37. A klasszikus magyar író szimfonia. 38. Cigaretta.

Függőleges sorok: 1. A klasszikus magyar író neve. 2. Számmév. 3. Híres magyar irodalom története. 4. Tehát. 5. A nagyító ilyen cső. 6. Egy mást követő betűk. 7. Lopáskzik. 8. Volt pénzeszség. 9. A klasszikus magyar író műve. 12. Magánhangzólan eszige. 16. Azonos betűk. 18. Férfinév. 20. Olasz dal. 23. Együlthangzás. 24. Irodalmi műfaj. 26. Régi jegyzet. 28. Könyvkiadó vállalat. 29. Ünnepi öltözet. 30. Görög néptánc. 32. Francia pályaudvar. 34. Öböl eleje. 36. Keltés mássalhangzó.

A múlt vasárnap megjelent keresztrejtvény helyes megjelése a következő: Herczeg Ferenc. Kültő és a halál. Fehér páva. Három testőr. Kék coka.

Az amerikai irek biztosítják a önálló Eire semlegességét

Angliára nagy fontossággal bír az Egyesült Államokban élő irek magatartása

Abban a harcban, amelyet ma a brit világbirodalom folytat, rendkívül érdekes és figyelemreméltó helyet foglal el a szorosban az angol szigetországokhoz tartozó „Eire”, illetve Írország, amely ebben a háborúban megőrizte teljes semlegességét. Írország alkotmányjogi helyzetét az 1937. évi alkotmány-törvény szabályozza, amely a következők szavakkal kezdődik:

„Az ir nemzet ezennel kijelenti, hogy érintetlen, korlátozhatatlan és szuverén jogánál fogva maga választja meg államformáját, határozza meg viszonyát a többi nemzetekhez, maga alakítja ki hagyományait és ösli műveltségének alapján nyugvó gazdasági és művelődési életét.”

Az ir alkotmánytörvénynek egyetlen pontja sem emlékezik meg a „British Commonwealth of Nations”-ról, a brit uralkodóról és az angol alsóházról, ami nyilvánvaló kifejezése annak, hogy Írország függési kapcsolatai az anvaországgal

VIII. Henriktől — De Valeráig

Az angol-ir viszonyt nem ismerők bizonyára csodálkoznak azon, hogy a hatalmas világbirodalomhoz képest „maroknyi” ir nép most semleges maradt és nem vesz részt az Empire nagy küzdelmében. Az is hihetetlennek tűnhetik előttük, hogy az Ir Szabadállam, amelynek területe — az északi részén fekvő angol birtokot leszámítva — mindössze 66.000 négyzetkilométer, odáig jutott, hogy kivívhatta teljes és most annyira jelentősé vált függetlenségét.

Ennek azonban nagyon jelentős okai vannak, amiket

nem is annyira az európai, hanem inkább az amerikai irek magatartásában és befolyásában lehet keresni.

Az ir szabadság és függetenség fája tehát, köznapian kifejezve, részben Amerikában gyökerezik.

Az Ir Szabadállam, mai hivatalos nevén Eire, az ókorban Hibernia a brit szigetek egyike, amely Angliától nyugatra az Ir tenger, Szt. György-csatorna és az Atlanti-óceántól határoltan fekszik. Legészakibb pontja (ma Anglia birtoka) a Malin Head, a legdélibb a Mizen Head. Egykor kétségtelenül össze volt kapcsolva Angliával, valamint az európai nagy szárazfölddel és csak később, a geológiai korszakokban szakadt le rólok. Közepes magassága 150 méter, mert hegyei közül egy sem éri el az örökös hó határát. Keleti, Anglia felől oldalan a partok laposak, zátonyosak, a nyílt tenger felől azonban tele vannak kis szigetekkel, fiordszerűen dorozott öblökkel és szorosokkal. Vízben gazdag és nagyobb folyón kívül (Shannon, Cashen, Maine), mintegy 1600 négyzetkilométernyi összterületet kitevő tavai is vannak. Éghajlata óceáni, hőmérséklete 5 és 25 Celsius között váltakozik. Réteit mindig dúz fű takarja és azért nevezték el „zöld sziget”-nek. Valamikor hatalmas erdei voltak, amelyeket azonban legnagyobb részét kivágtak. Híres ősláta volt a zírországi szarvas, amelynek sehol sem található annyi szontváza, mint ott. Lakossága 1841-ben 8.175 ezer 124 volt, 1911-ben már csak 4 millió 390 ezer 219. Ezt elsősorban is az Amerika felé megindult hatalmas kivándorlás okozta. Lakói 74 százalékban katolikusok. Jelentős szövő-fonóipara, gép. hajó. sör. szeszgyártása van. Népoktatása 1892. óta kötelező és ingyenes volt. 1921-ig, függetlenségének kimondásáig a Commission of National Education in Ireland testület felügyelete alatt állott.

Története a szabadságharcok és az azt követő elnyomatások sorozata. Nem ok nélkül mondják rólok, hogy a világ legtöbb szenvedett népe közé tartoznak.

Az ókorban keleti gael származású gótok lakták területét. Ezek törzsekben éltek, melyek Tara székhellyel főkirályt választottak maguknak. A főkirály alatt négy alkirály uralkodott. Néster, Leinster, Munster és Connaught székhellyel. Az V. század közepe táján vették fel a kereszténységet. A hagyomány szerint Szent Patrick térítette meg őket. Ő Írország véd-szentje is. A későbbi századokban annyira fellendült a kereszténység, hogy sok hittérítő indult el Írország földjéről az európai szárazföldre. A VIII. században a normannok támadták meg és Dublin székhellyel normann királyságot alapítottak.

megszűntek. Az Ir Szabadállam még 1921-ben biztosította magának elszakadási jogát és ezt annak idején a népszámlálás és népszavazás megejtésének kötelezettsége mellett a Népszövetség is elismerte. Írország tehát nem dominium, mert a dominiumok, mint például Kanada, függő viszonyban állanak az európai Szigetország kormányzatával.

Az Ir Szabadállam ezzel szemben független, megválasztott elnökkel rendelkező köztársaság, amelyet kizárólag a földrajzi fekvés és a még ki nem törölt és el nem felejtett közös hagyományok kapcsolnak a világbirodalomhoz.

Ezek a kapcsolatok azonban önkéntesek és a földrajzin kívül azonnal megszűnnének, ha megszüntetésüket angol hivatalos tényezők követelnék.

A X. században a normannok itt áttértek a kereszténységre és beolvadtak az őslakosságba. 1170—75. között II. Henrik részben Anglia számára hódította meg.

VIII. Henrik 1542-ben pedig felvette az Írország királya címet és miután az irek nem fogadták el egyházi reformjait, valóságos lrtóhadjáratot kezdett ellenük. Ezeket végeztetett ki közülük és Ulsterbe erőszakos uton angolokat telepített le.

Az Egyesült Államokban van Írország ereje

Az Egyesült-Államokba kivándorolt irek, ugyanis a más fajtájú bevándoroltaktól eltérően, mindenben megőrizték iaji sajátosságukat és angolelles magatartásukat. Amerika minden táján összetartottak és valóságos népszigetetek alkottak, amelyeknek erejét a közös valláshoz, a katolikus hithez való hű ragaszkodás adta meg. Papijuk befolyására, politikai elgondolásukban is egységesek maradtak és összefogásuk folytán egyre jelentősebb szerepre tettek szert, ugyannyira, hogy

a demokrata USA-ban nagyon kevés jelölt számíthatott nélkülük győzelemre.

Arról a hatásról, amelyet kivándorolt irek az Egyesült-Államokra gyakoroltak, nagyon sokat lehetne beszélni, de ez felesleges lenne. Elég talán megemlíteni, hogy 1883-ban Grover Cleveland az ő segítségükkel lett az USA elnöke és hogy

a bur háború idején valóságos angolelles hulámot indítottak meg, ami sokáig éreztette hatását Washington és London viszonyában.

Ma már történelmi tény az is, hogy a világ-háborúban az amerikai irek mindent elkövettek

F. Vas Boriska

mozgásművészeti iskolájában a tanítás szeptember 15-én kezdődik.

Beiratkozás szeptember 1-től egész nap az iskola helyiségében Bul. Reg. Ferdinand 6.

Bűnügyi zárlat alá vették a bucuresti-i valutacsempészek magánvagyonát

Bucuresti. Az Universul c. lap jelenti, hogy a VI. számú vizsgálóbíróság befejezte azt a vizsgálatot, amelyet a Deutsch Aladár vezetésével működő valutacsempész társaság ügyében folytatott. A vizsgálóbíróság az ügy terjedelmes iratcsomóját a végleges vádhatározat meghozására átadta az ügyészségnek. Ugyancsak most döntöttek az ügy több szereplője szabadlábra helyezési kéréséről is. A vizsgálóbíró valamennyi kérést visszautasította s úgy döntött, hogy a vádlottak a tárgyalásig fogságban maradjanak.

A vizsgálóbíró a külkereskedelmi minisztérium kérésére az érdekelték vagyonára bűn-

Ezt folytatták Erzsébet és utódai is, aminek következtében egymást érték a szabadságharcok. 1598—1603—1641—1649—1651 azok az évszámok, melyeket vérrel írtak be az ir történelembe.

Utóllára 1690-ben fogtak fegyvert II. Jakab mellett, de a Boyne-folyó mentén lezajlott ütközetben vereséget szenvedtek. Kegyetlen bosszu volt ezért a jutalom. Az ir hazaiak nagy része kivándorolt és azok, akik otthon maradtak, zsellér sorsban tengették életüket.

Nem csoda, hogy ezek után egyre nőtt az ellenszenv Anglia iránt, amely titkos társaságok „White boys”, „Hearts of oak” stb. alakításában jutott kifejezésre.

Az 1800-as évek elején Anglia politikusaik kezdtek rájönni arra, hogy ezt a kemény-lelkű és hithű katolikus népet nem lehet erőszakos uton elangosítani.

O'Connel volt akkor az irek vezére, aki 1829-ben kivívta a katolikusok emancipációját. Az 1848-iki európai forradalmak hatása alatt „ifjú ir szövetség” alakult, amely az elszakadást írta zászlójára. A szövetség tagjait azonban lezárták, de

a hamu alatt tovább lzzott a parázs, amely végtére is Parnell Mac Carthy Redmond és De Valera politikai tevékenysége folytán 1921-ben a függetlenség kivívásához vezetett.

Írország történelmének fenti rövid vázlatát is eléggé mutatja, hogy az ir-angol viszony hádegségét meg lehet indokolni s hogy az ir népnek minden oka meg volt arra, hogy a szakítást követelje. Ezt a

céllát, bár Gladstone, Balfour, Asquith és számos brit vezető egyre nagyobb megértést tanúsított a kis nemzet iránt, még sem érte volna el soha, ha nem állott volna mögötte az Amerikában élő irek nagy befolyása és támogatása.

oly irányban, hogy az USA beavatkozását megakadályozzák és ez hosszú ideig sikerült is nekik. Azt azonban kiverekedték Woodrow Wilsonnal, az Egyesült-Államok elnökével, hogy a békekötés alkalmával európai anvaorszáruk kivívhassák függetlenségét.

Az önálló Eire kiépítésének éve alatt az amerikai irek alábbhagytak angolelles propagandaikkal, mert a nagy célt elérték. Anglia akarva nem akarva minden kívánságot teljesített, mert tudta, hogy az Óceán túlsó feléről is e'evenébe vágó politikai erővel mindig számolni kell. Ez magyarázza meg, hogy a kis Írország ma „egyenrangú félként” néz szembe Londonnal, holott az valóban sorsdöntő órákon megy át és bizonyára gondolt arra is, hogy nagy nyugati kikötőt, Liverpoolt, Cardiffot stb. jobban megvédhetné, ha Írország katonailag a hírtokában lenne.

Írország semlegessége ugyanis a tapasztalt példák után nem biztos válaszfal egy olyan ellenféllel szemben, aki olyan erőket és eszközöket vet a küzdelembe, mint a Harmadik Birodalom.

De Valera népe azonban kitart semlegessége mellett, mert az amerikai honi társak erőforrásait és befolyását, ma talán jobban maga mögött érzi, mint valaha s tudja, hogy azok Angliára nézve sem közömbösek.

hiszen a brit Birodalom most onnan kapja hadianyagainak legnagyobb részét és azt az erkölcsi támogatást is, amelyre minden harcolóknak nagy szüksége van.

ügvi zárlatot rendelt el. Az államot ugyanis ötmillió lei károsodás érte. A bűnügyi zárlat során Deutsch Aladárnál lefoglaltak egy husz pengős bankjegyet, két briliánsokkal ékesített karkötőt, egy gyűrűt, egy körülbelül 800 ezer lei értékű briliáns követ és egy aranyórát és letiltották a letéti pénztárnál levő a vádlott 875 ezer leies követelését. Ana és Max Scheuermannak, Mita és Solomon Lupunak, Reghina Tannenbaumnak, Siegfried Scharaganak és Tonny Caulvnak minden ingó javát lefoglalták, azonkívül letiltották a Lupu házaspárnak egy százötvenezer leies követelését is.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj alapokra helyezik a behozatali engedélyek kiadását

Revízió alá veszik a behozatali hányadokat — Megszigorítják a luxuscikkek behozatát

Az új európai, Földközi és Atlanti-óceáni, észak- és keletafrikai helyzet nagy nehézségeket idézett elő a román árubehozatalban. Több olyan idegen piac van, ahonnan nem szállíthatunk árut, bár érvényes gazdasági egyezményvel rendelkezünk és elegendő deviza áll rendelkezésre. A Gazeta Comitetul jelentése szerint a nemzetgazdaságiügyi minisztériumban egymásután nyújtják be a kérvényeket, melyben a cégek a behozatali engedélyben megjelölt külföldi piac megváltoztatását kérik. Az ilyen kérelmeket csupán a rendelkezésre álló devizatartalék és kontingens mennyiségéhez képest teljesítik. A kérvények felhalmozódása folytán azok elintézése kissé késni fog.

A kérelmek számát emeli az is, hogy a most alakuló román behozatali cégek is nagy számu importengedélyért folyamodtak. Csúpan ezek a cégek közel 4000 behozatali kérvényt terjesztettek be. Az elintézés tehát — mely az iktatószám sorrendjében történik — több hónapig is eltarthat.

A III. évnegvedre szóló behozatali engedélyek kiadását — a rendelkezésre álló hányadok keretében — már megkezdték. Ami a nyersanyagbehozatalt illeti, ez a rendelkezésre álló hányadok keretében kielégíthető. Egyes hiányok azonban még tapasztalhatók.

A behozatali hányadok 1934. óta nem voltak felülvizsgálva a valóságban, sem a már

meglévő, sem az új vállalatokra vonatkozóan, bár változások álltak be a behozatali cégek tevékenységében és a rendelkezésre álló tőke mennyiségében is azóta. Ezért a nemzetgazdaságiügyi minisztérium tervbe vette az összes behozatali hányadok revízióját, új és igazságos elosztás céljából. A munka igen bonyolult és több hónapig is eltarthat.

Egyes cégek kiterjesztették, mások megszüntették üzletkörüket, így feltétlen szükség van a felülvizsgálatra.

Vannak cégek, melyek az elvámolás helyének megváltoztatásért folyamodtak. A nemzetgazdaságiügyi minisztérium csupán akkor teljesíti az ilyen kérelmeket, ha a kérelmező a vámhivatal tanúsítványával igazolja, hogy hely van a kérdéses vámraktárban és az áru már be is érkezett oda.

A devizakészlettel való takarékoskodás a nemzetgazdaságiügyi minisztériumot arra indította, hogy szorítsák meg, vagy egyáltalán tiltsák meg a luxuscikkek és azon cikkek behozatalt, melyek a belföldi piacon is feltalálhatók. A luxuscikkek közé kerülnek: a toalett-cikkek, drága szőrmék, gramofonlemezok, parfüm kivonatok, egyes selyemárúk, különleges italok, stb.

Ami a nyersanyagot behozatalt illeti, a Törökországgal folyó tárgyalások során már a fizetési mód és mennyiség felől is határoztak, csak az ár megállapítása maradt hátra.

Rendeletileg szabályozzák a tengeri, árpa, rozs és zab eladási árának kiszámítását

Megszabta a miniszterium az olajmagvak árát is

A nemzetgazdasági miniszterium rendelkezést adott ki, amelyben leszögezi, hogy miképpen kell kiszámítani azokat az összegeket, amelyeket a viszonteladók a tengeri, árpa és zab forgalombahozatalakor az alapárhoz hozzászámíthatnak.

A rozs árának megállapítása ugyanugy förtélik, mint a buza esetében a Monitorul Oficial 1940. augusztus 26-iki 196. számában megjelent 2098. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv intézkedéseinek megfelelően.

Az 1939. évi tengeri, valamint az 1940. évi árpa és zab eladásakor ezen termékek árának megállapítása a következőképpen történik:

1. Az első vevő — tehát, aki a gabonapiacra vagy szerződés értelmében vásárolja meg az említett termékeket — a Monitorul Oficial augusztus 12-iki számában közzétett fix árakhoz, az alábbi összegeket számíthatja hozzá: a) Raktározási, berakási, szállítási költségeket, a melyek az árut az elszállítási állomáson lévő vagonba való beraktározásig terhelik. Ezek a költségek vagononként ezer leit tehetnek ki.

b) Beraktározási hiányként fél százalék számítható fel.

c) Felszámítható a bélyeg és az illeték-költségek is.

d) A gyűjtő személy jutaléka, amely a termelőnél lefizetett ár 2 százaléka lehet.

2. A második nagykereskedő vevő a beszerzési árhoz a következő költségeket számíthatja hozzá: a) A berakási állomástól a rendeltetési állomásig esedékes szállítási díj. b) Egy százalékos szállítási hiány. c) Bélyeg és illeték-költségek. d) Két százalékos haszon.

3. Az elosztó a fentiek szerint kialakult beszerzési árhoz 1 százalékos szállítási és beraktározási hiányt, bélyeg és illeték-költséget, valamint 2 százalékos hasznot számíthat hozzá.

Ezek az árak az egészséges árura vonatkoznak.

Olyan esetekben, amikor a fenti gabonaműveket kiskereskedésekben közvetlenül a fogyasztónak adják el, a fenti árakhoz az üzérkedés leküzdéséről szóló törvényben engedélyezett hasznot adják hozzá.

Az összes gabonaügyleteket, a vásárokon és gabonapiacokon közvetlenül a termelőktől történő vásárlások és a megbízott szövetkezetek által lebonyolított ügyletek kivételével, be kell jegyezteni a főzsdén.

Az aradi buzaértékesítő hivatal egyébként közli, hogy a kormány által megállapított gabonárák fix áraknak tekintendők, anélkül, hogy alul vagy felül árak számíthatók.

A nemzetgazdasági minisztérium a következő rendeletet adta ki:

1. Az olajmagvak alapárát a termelőnél 10 ezer kilogramos vagononként a következőképpen állapítjuk meg: napraforgómag, hektoliterenként 42 kilós alapon, 5 százalék idegen anyaggal kilencvenötezer lei, kolcarepe 5 százalék idegen anyaggal száznegyvenötezer lei, navetarepe 5 százalék idegen anyaggal százharminckilenc ezer lei, barna mustár 5 százalék idegen anyaggal 121 ezer lei, vadrepe 10 százalék idegen anyaggal 91 ezer lei, len 6 százalék idegen anyaggal, amiből 3 százalék másfajta olajmag és 3 százalék egyéb, 195 ezer lei. Ezek az árak franco vagon rakodó állomás értendők. A napraforgómagnál az árhoz hozzáadandó egy-egy százalék minden kilogrammért, amennyivel több a hektoliterenkénti súly és hozzáadandó, illetve levonandó 1 százalék minden egy kilogramm idegen anyag után, amennyivel kevesebbet, illetve többet tartalmaz. Az utóbbi érvényes a többi olajos magvakra is.

2. Mindazok, akik más árat fizetnek, mint a fentiek, a terményértékesítési törvényben előírt büntetés alá esnek.

— A SZŐLŐBIRTOKOSOK ADÓJÁNAK LEÍRASA. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a minisztérium elfogadta az aradhegyaljai szőlőterméssel kapcsolatos károk ügyében előterjesztett adómérséklési kérelmet. Ispravnic Sever dr. szenátor, a szőlészeti szindikátus elnöke ezzel kapcsolatban közli, hogy a pénzügyminisztérium utasította külső szolgálatát a kármegállapítás és az adómérséklés végrehajtásáról. Kármegállapító bizottságokat alakítanak, amelyek községenként becsülik fel a kárt és amennyiben ez meghaladja a 60 százalékot, az egész adóösszeget elengedik. A kárbebecslésnél előreláthatólag a jégkár megállapításával azonos eljárást követnek. A szindikátus közbenjárására nem kell mindenkinek egyéni kérvényt beadnia, mert a községi előjárások összeállítják az érdekeltek névsorát, amelyhez táblázatot csatolnak az egyes gazdák kárának feltüntetésével, de mindenkinek le kell írnia a 9 lejes kérvénybélyegét. További részletes felvilágosítást a szindikátus ad.

Okiratot hamisított, eladott egy idegen telket, azután megszökött Kolozsvárról egy áltelekkönyvi igazgató

Kolozsvárról jelentik: Az „Unjversul” című lap jelentése szerint Raveca Muresan, Marjnescu-uccai kolozsvári asszony veszedelmes szélhámosnak esett áldozatául. Pompei Taulescu, a kolozsvári telekkönyvi hivatal volt tisztviselője ugyanis telekkönyvi igazgatónak adta ki magát s ebben a minőségében a panaszosnak 234 ezer lejért egy Andrej Muresan-uccán levő telket kínált megvételre. A szélhámos, aki különben azt is állította, hogy jogi doktorátusa van, ügyfelének hamisított telekkönyvi kivonatot mutatott meg, amely szerint ő a kérdéses telek tulajdonosa.

Az asszony fokéjtetes bizalmat érzett Taulescu iránt s 54 ezer lej előleget adott neki, azonkívül bizonyos összeg pénzt az államnak fizetendő illetékek kiegyenlítésére. Abban állapodtak meg, hogy az összeg fennmaradt részét azután fizeti, ha a házat betáblázzák nevére.

Taulescu ezután, hogy újabb pénzüsségeket préselhessen ki áldozatából, hamisított egy pénzügyigazgatósági nyugtát is, majd egy bírósági határozatot, anélkül, hogy a telekkönyvi pecsétet ráütötte volna. Az asszonynak azonban már nem volt további pénze s ezért egy bankhoz fordult kölcsönért. Bemutatta a telekkönyvi iratokat is. A bank szakértői rövidesen rájöttek arra, hogy Taulescu sohasem volt a Raveca Muresannak eladott telek tulajdonosa s ezért az asszony feljelentést tett a szélhámos ellen az ügyészségen.

Az ügyészség által megindított vizsgálat során beigazolódott, hogy Taulescu lelkiismeretét más törvénybe ütköző cselekmények is terhelik ezekért azonban nem lehetett felelősségre vonni, mert az áltelekkönyvigazgató nyomtalanul eltűnt lakásáról. Az ügyészség most letartóztatási parancsot adott ki ellene.

Rádióműsor

— Romániai és szlovéniai —

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 1.

Bucuresti, Radio România és Radio Bucuresti: 9.30: Vallásos óra, 11.30: A hadsereg órája, 13: Időjelzés, kulturális hírek, 13.15: Motoiu-zenekar, 14: Hírek, 14.30: A hangverseny folytatása, 14.40: Fnekhangverseny, 15: Közlemények, Radio România, 19.50: Hírek magyar nyelven, 20: Felolvasás, 20.15: Dalárda-hangverseny, Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon: 20.40: Hírek, 21: A rádió hangversenyzenekarának műsora, 22: Hírek, sporteredmények, 22.20: Hírek a külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven, Radio România és Radio Bucuresti, 22.40: A hangverseny folytatása, 23—23.30: Könnyűzene hanglemezekről.

HÉTFŐ SZEPTEMBER 2

Bucuresti, Radio România és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, kulturális hírek, 13.15: A rádiózenekar hangversenye, 14: Hírek, 14.30: A hangverseny folytatása, 15: Közlemények, Radio România, 19.50: Hírek magyar nyelven, Radio România és Radio Bucuresti, 20: Felolvasás, 20.15: Fnekhangverseny, Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon: 20.40: Hírek, 21: Előadás Brahmsról hanglemezekkel, 22: Hírek, sporteredmények, 22.20: Hírek a külföldre, Radio România és Radio Bucuresti, 22.40: Metzner-kvartett, 23—23.20: Könnyűzene hanglemezekről.

Ausztrália, ahol az átlagember is gondtalanul él

Hárommillió hold földet lát el vízzel a modern öntöző berendezés — Minden újszülött gyermek pénzbeli segílyt kap

Newyorki jelentés szerint Ausztrália védelmi szerződést köt az Egyesült-Államokkal. Az alábbi leírás Ausztrália érdekes viszonyairól számol be.

Ausztrália közállapotainak vizsgálatánál három alapvető dolgot kell kiinduló pontul figyelembe venni és állandóan szem előtt tartani. Ausztrália, a legkésőbbben felfedezett világrész: Cook kapitány az 1700-as évek legvégén szállott partra s tüzte ki az angol zászlót. Csak a közelmutóban ünnepelték az ausztráliaiak nagy ünnepeket keletében az első település 150 éves évfordulóját. Ausztrália óriási kiterjedésű, területje majdnem olyan nagy, mint egész Európa (Oroszország kivételével). Ezen az óriási területen nagyon ritka a lakosság. A 7 milliót alig haladja meg az ausztráliaiak száma.

Bámulatos, hogy az a gyér lakosság mit hozott létre ilyen rövid idő alatt. Gyönyörű, modern nagy városokat építettek. Sidney — a világ egyik legszebben fekvő városa — igazi világváros, 1 millió 200.000 ezer lakosa van. Lükettő kereskedelmi élettel, fejlett gyárparral, gyönyörű, nagyszabású, modern magán- és középületekkel. Melbourne közel 1 millió lakossal erősen rivalizál vele minden tekintetben.

Ez a két nagy város fenállásuk óta állandóan féltékenykedett egymásra és mind a kettő gényt tartott, hogy ő legyen a főváros. Az ausztráliaiak nagyon egyszerűen oldották meg a kérdést. A két versengő nagy várostól egyenlő távolságban nagyszabású tervet szerint felépítettek egy új, modern fővárost: Canberrát. A két emittett kívül még van néhány számottevő nagyobb város, így Brisbane, Adelaide, Perth, New Castle.

Nagykiterjedésű és teljesen modern vasúti és országúti hálózatokat építettek, középületeket, iskolákat, egyetemeket, kórházakat amelyek legalább is európai színvonalon állanak.

Az adott körülmények között a legtöbb dolgot nagy méretekben kellett megcsinálni. Hogy csak egy-két példát említsünk, Ausztráliában van a világ legnagyobb kiterjedésű öntözőberendezése: három millió hold földet öntöz. Sidney-ben volt a világ leghosszabb egyvívű hídja, amelyet csak a sanfranciskói, most épülő híd halad túl.

Bár a ausztráliai ipar már ma is számottevő és évről-évre erősen fejlődik, mégis az országra nézve legnagyobb fontossággal bír a mezőgazdaság. Ha a gazdának jól megy a sora, akkor jól megy a kereskedőnek és az iparosnak is.

Gazdasági kincsek

Érdekes megfigyelni, hogy milyen igazi angol megfontoltsággal, alapaossággal és az értékesítést lehetőségeikhez való alkalmazkodással fejlesztették ki mezőgazdaságukat az első telepítéstől kezdve napjainkig.

Az első települők állapotát és annyi gazdasági és egyéb szükségleti cikket hoztak magukkal, amennyit csak lehetett. Hogy az utánpótlás akadálytalan lehessen, vajami olyan árucikkre gondoltak, amely az angol piacon könnyen eladható és nehézség nélkül szállítható. Miután a juhok nagyon jól fejlődtek az óriási legelőkon, a legkésőbb volt juhokat tenyészteni. A régi időben a juhusát nem lehetett külföldre szállítani, otthon pedig a gyér lakosság csak elenyésző kis részét

tudta felhasználni a husnak. Kitenyészettek tehát egy olyan juhajtást, amely nemcsak a világ legjobb minőségű gyapjút növeszti, de a legdusabb gyapjuja is van.

Később, amikor a tudomány haladása folytán gazdaságossá vált a hus szállítása, kitenyészették a legjobb, legizletesebb hus adó juhokat és bárányokat. És miután most már a szarvasmarhák husát is szállítani lehetett, nagy gondot fordítottak a szarvasmarhatenyésztésre és a sajt és vaj termelésére.

Mikor a sajt- és vajtermelésük nagyobb szabásúvá lett, a savó és a sovány tej értékesítésére kifejlesztették a sertésenyésztést is. Ez szintén lényeges jövedelmi forrás ma már.

Buzatermelésük a háboru alatt és után lett a világpiacon számottevő tényező és ma versenyeznek az angol piacon Kanada, az Egyesült-Államok és Argentína buza-termelésével.

Ugy a múltban, mint a jelenben céltudatos, következetes tervszerű módon ment és megy vég-

A család segítése — a születéstől az aggkorig

Az aranyláz elmúltával megnagyobbodott lakossággal és bő pénzzel újra hozzáálltak a félbehagyott munkához és gyorsabb ütemben folytatták a közgazdaság kiépítését. Mindenki vállvetve vette ki a részét a munkából. Az egyesített erők nagy eredményeket hoztak közgazdaságilag és megteremtették a világ legdemokratikusabb társadalmát. Ausztráliában az ember a legértékesebb. Nem azt kérdik, hogy mid van, hanem hogy ki vagy te? Mi a belső értéked? Nem tesz különbséget, hogy kord fia vagy-e vagy rózsafán termettél, ha tisztességes, megbízható embernek ismernek, társaságban vagy közelében egyforma szívesen látnak és megbecsülnék.

Természetes eredménye ennek a felfogásnak, hogy egyenlő kiinduló pontot akarnak adni mindenkinek az élet kezdetén. A gondoskodás a csecsemő világra jöttével kezdődik. Minden gyermek születése alkalmával az anya (bármilyen anyagi helyzetben van is) 5 fontot kap ajándékba. Ezt a gazdag anyák is kapják. Mhelyt az anyakönyvi hivatalban bejelentik egy gyermek születését, automatikusan kiutalják az ajándékot.

Mikor a kis gyermek felcseperedik, ingyen kisdudovodába megy. Az elemi és középiskolák is teljesen ingyenesek (írószerek és könyvek is). Az egyetemeken is olyan sok az ösztöndíj és olyan alacsonyak a tandíjak, hogy majdnem ingyenesnek mondható az is.

Az átlagember műveltségi színvonala nagyon magas számmal vannak nyilvános ingyenes könyvtárak. Alig van ház, ahol ne volna rádió és így a megszerzett műveltség továbbfejlesztésére nagyon sok az alkalom.

Az állam gondoskodása nem ér véget az iskola befejezésével. Gondol az állam arra, hogy ha munkába lép a felnőtt ifju, megfelelő keresete legyen. Megállapították minden vonalon a minimális napszámot, vagy heti fizetést, a munkaadókat számtal, rendezték a munkanélküli és balesetbiztosítást stb.

Miután a lakosság legnagyobb része saját

be a mezőgazdaság fejlesztése. Együttműködnek az állam, a mezőgazdasági iskolák és szervezetek, a magánintézmények. A lehető legnagyobb harmóniában, egymást kölcsönösen segítve, támogatva, az egyetemes közérdeket tartják szem előtt.

Érdekesen fejlődött és alakult ki az ausztráliai nép egyénisége a helyi viszonyok folytán. A lakosságnak kb. 95 százaléka brit származású. Megtartották őseik szokásait, gondolkodását alapvető jellemvonásként, de miután nagyjából olyan körülmények közé kerültek, mint az amerikaiak, amikor a nyugati óriási lakatlan területeket telepítették be, kialakult az „ausztráliai karakter”, amely szerencsésen egyesíti magában a brit és amerikai nép jó tulajdonságainak nagy részét anélkül, hogy akár az egyik, akár a másikhoz hasonló lenne.

Közintézményeik, jogszolgáltatásuk, állami berendezkedésük alkotmányos brit alapon indult el és ma is nagyrésztben megtartotta az anyaország gondolkodását e téren, de viszont alkalmazta intézményeit a helyi viszonyokhoz.

Nagy hatással volt a közélet és közgondolkodás kifejlődésére az arany; 1849-ben nagy kiterjedésű aranymezőket fedeztek fel. Ezer és ezerszámra özönlöttek az emberek Ausztráliába. Sok esetben a hajók nem tudtak visszamenni, mert a kapitánytól az utolsó hajósinasig mindenki elhagyta a hajót és az aranymezőkre tödült. A városok kiürültek, lakosságot elfogta az aranyláz és mindenki ment aranyat ásni. Otthagyták a hivatalokat, üzleteket, gazdaságokat a csalágot sárga fémért.

házában szeret lakni, olcsó kamat mellett építkezési segílyt kapnak az állami, erre a célra alapított építkezési banktól és földvásárlásnál is segítik a megbízható, arra érdemes embereket.

Ha valaki előregszik és nem tudja magát fenntartani, akkor 65 éves korában aggkori segílyt kap az államtól. Szóval a bölcsőtől a sírig mindenütt érzi a polgár az állam segítő kezét. De ugyanakkor gondosan ügyelnek arra, hogy ez a gondoskodás ne menjen az egyéni szabadság rovására, hanem minden vonalon szabadon érvényesülhessen az ember. A polgár csak az állam segítő, de nem akadályozó kezét érzi.

Politikailag teljes egyenlőség és szabadság uralkodik minden vonalon. A vagyoneosztás egészséges, kevés a nagyvagyon és kevés a vagyontalan osztály. Miután alig van munkanélkülség és a munkások keresete meglehetősen magas, azok, akik csak kissé is takarékoskodnak és ambíciózusak, igen könnyen emelkedhetnek az alkalmozói állapotból az alkalmazó státusába.

Sok ország közállapotait ismertem meg 15 évi külföldi tartózkodásom ideje alatt. Merem állítani, hogy az átlagembernek semmilyen olyan jó dolga, mint Ausztráliában.

G. A.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Feleségemtől, szül. Kohut-Galla Erzsébettől különváltan élek, így érte sem erkölcsi, sem anyagi felelősséget nem vállalok.

Pecica, 1940. szeptember 1.

Ifj. Szőke István kereskedő.

Apróhirdetések

INGATLAN

Kétholdas szőlő kőlnával teljes felszereléssel Ménesen eladó. Erd. Alex. (nav.) ra 28. 4062

Belvaros szivében

magasföldszintes urház, 4 parkettás szoba, elő- fürdő, cselédszobás, modern lakás, udvarban 1x2 szobás, előszobás lakás, teljes alapincézéssel, 1 millió leíért eladó. Megbízott:

Kiss Lajos „Uranul“ ingatlanirodája és lakása, Arad, Str. Kimesesou 2., I. em. Telefon 25-61.

Szoba, konyha speisből álló kis családi ház eladó Muráson. Str. Gheorghe Lazar 2. 4109

Marosparton háztelek eladó. Cim a kl. adóban. 4057

Eladó új magánház, kétszoba, előszoba, fürdőszoba, pince. Cim: Str. Sarmisegetuza 22. 4157

Háromszobás magánházat keresek. Cimemet a kiadóba „Pontos fizető” jellegre kérek.

A szerb templomnál 3 lakásos kis ház. 140 öl kert, nagy, beépíthető uccafront. Alkalmi árban: 145.000.— **HATSCHKE**, ügynökség, Bul. Carol 46. 4123

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Emeletes bérház

8 lakással fürdőszobákkal, 130.000 lei teherrel, a városháza közelében, 2.600.000 leíért sürgősen eladó. — Piactéren 2x3 szobás, 3szokomfortos lakású bérház, 900.000 lei Ugyanott beépíthető, nagy telekkel 680.000 lei — Hé.lakásos masszív bérház 40.000 lei jövedelemmel, 480.000 lei. Ugyanott hat lakással, nagy jövedelemmel és gyümölcsösrel, 350.000 leíért eladó.

Boros ügynökség,

Ingatlanforgalmi iroda, Arad Str. Bratianu 21. Iparos bankkal szemben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. száma, 1938 július 13-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A leu. rendelet értelmében az apróhirdetésekre a kiadó díj 100% a hirdetés díjéből kifizetendő.

OKTATÁS

Fleischerné Deutsch Margit német, angol, francia nyelven tanítását szeptember 1-én újra megkezdi. Cim: Str. Mocioni 10. 4011

Magántanulókat és korrepetálást vállalok, Friedmann Elza, Str. Eminescu 10. 4163

Tangóharmonikát jazz-akadémiai módszerrel, zongorát gyors és könnyű egyéni rendszerrel tanít. Akkordeon új állapotban eladó. Baritu-ucca 29. 4164

ELLÁTÁS

Diákleányt vagy fiút uricsalád teljes ellátással vállal. Fürdőszobahasználat. Weisz, Str. Baritiu 13. 4111

Vidéki szülők figyelmébe! Teljes ellátást adok tágas, uccai, fehér szobában két I-IV. osztályos középiskolai fiúnak, vagy leánynak. Jogvégzett román, magyar német, latin és zongoraoktatás helyben. Érdeklődni a kórház-uccában, Str. Ghiba Birta 28. 4103

Teljes ellátásra veszek nagyobb zsidó iskolásleányt, Dr. Fábrianné, Str. Eminescu 7., földszint, 1. 4100

Két diákleányt felvennénk teljes ellátásra. Cim a kiadóban. 4165

Izr. uricsalád egy-két diákiut, vagy lányt teljes ellátásra felvenne előnyös áron. Cim a kiadóban. 4162

Nagyobb iskolásleányokat, vagy fiukat teljes ellátásba venne Flachbartné Str. Banatului 3.

Izr. család egy-két diákiut, vagy lányt teljes ellátásra felvenne, zongorahasználattal, Str. Aviator Sava 2. 4045

Iskolásleányokat elvállal teljes ellátással Dózsa Márk, Piața Armand Calinescu 3. 4040

ALKALMAZÁST KERES

Német kisasszony egész, vagy félnapra állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 4142

Egy középkorú, magányos nő mindenekelőtt ajánlkozik, vidékre is megy. Str. Duca 15-17. (A házmesternél). 4134

Mindenekelőtt ajánlkozik magányos urhoz. Érdeklődni: Str. Oituz 132. 4027

Perjekt angol-francia varrónő házakhoz ajánlkozik. Szives megkeresést Gizi Anna, Str. Grivitei 99. 3443

ALKALMAZÁST NYER

Suche erntses deutsches Fräulein zu 2 Kindern, für sofort. Ing. Sincai, Str. Gen. Grigorescu 5.

Megbízható szobalány felvétetik. Str. Iosif Vulcan 7. 4166

Egy hetes és egy kávéfőző asszony felvétetik. Lunzer, Str. Robu 6. 4160

Főznitűd mindenest felveszünk. Bornstein, P. Ștefan cel Mare 14. 4116

Fiatal, gyermektelen házaspár egészségi elfoglaltsággal és fizetéssel felvétetik, ugyanott egy mindenekelőtt szakácsnő. Cim a kiadóban. 4154

Mindenekelőtt szakácsnőt keresek. Str. Gh. Popa 6. 4151

Kifutófiu felvétetik. Iencu, nyomda. Bul. Carol 63. 4153

Gyakornokot

román, magyar nyelvtudással keres, dr. WALKO STR. ILARIE CHENDI 1.

Megbízható, fiatal házmestert keresek azonnali belépésre. A férfi esetleg boltiszolgái állást is nyújthat. Cim: Bul. Carol 65., Szentgyörgyi. 4140

Jólfőző mindenest keresek. Str. M. Ștefanescu 7., földszint. 4139

Házvezetőnőt, izr., középkorú keresek idős magányos ur. Ajánlatokat „Jólfőző” jellegre a kiadóba kér. 4107

LAKÁS

Teljesen különbejáratu, szépen butorozott uccai szoba közvetlen fürdőszobával kiadó. Str. Duca 2. I. em. apart. 3. 4156

Uccai kettőszoba, előszoba (vizvezeték, a konyhában) mellékhelyiségekkel azonnalra is kiadó. Str. Porumbaru 16. 4135

Str. Greceanu 5. sz. alatt kétszobás, fürdőszobás, garconlakás földszinten kiadó. Bővebbet a házmesternél. 4043

Egyszobás, modern lakás új villában kiadó. Str. Gen. Moșoiu 10. (volt Patria). 4096

Egyszobás, fürdőszobás lakás kiadó. Str. Muciu Scaevola 3. 4138

Kiadó 3 szobás fürdőszobás lakás. Str. Seminarului 14. alatt és kétszobás, konyhás lakás a Str. V. Babes 8. szám alatt. 4152

Összkomfortos, ötszobás, elsőemeleti, balkonos lakás azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 9-11. 3667

2-3 szobás, modern magánháza azonnalra érkező keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 4106

Lépcsőházi bejáratu butorozott szoba kiadó. Str. Horia 7. I. em. 4110

Butorozott, különbejáratu, tiszta szoba, közvetlen fürdőszobával kiadó. Str. Ioan Calvin 5. 4110

Szépen butorozott, földszinti szoba kiadó, fürdőszobahasználattal. Str. Ilarie Chendi 7. 4112

Egy, vagy két elegánsan berendezett szoba esetleg ellátással kiadó. Cim a kiadóban. 4117

Str. Blanduziei 42. alatt modern háromszobás, kertes magánház sürgősen eladó, vagy kiadó. 4085

Modern villa parkirozott udvarral kiadó. Bul. Carol 16. 4084

Összkomfortos, háromszobás lakás központi fűtéssel kiadó. Str. Cloșca 11. 3842

Azonnal kiadó egy háromszobás, modern uccai lakás, igen olcsón. Parkirozott udvar. Str. Cuza Vodă 33. 4089

KIADÓ NOVEMBER 1-RE

egyszobás, konyhás, cserépkályhás, parkettás, földszinti szobás lakás, belső klotzettel. Str. Av. Gheorghescu 11a. Park mellett kétszobás, villanyal és vízvezetékkel a konyhában. Str. Mărășesti 71. 4122

Olcsón kiadó négyosztós lakás fürdőszoba, újonnan átfestve, azonnal is. Str. Gojdu 12. 4061

Magánház, 3 szoba, fürdőszoba, mellék. helyiségek eladó. Str. Alex. Gavra 28. 4063

Belvárosi háromszobás,

fürdőszobás lakás augusztustól, vagy szeptembertől nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

Magánház, kétszobás, fürdőszobás, mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Veronica Miclea 5. Érdeklődni a Ciocârliei-uccai elemi iskolában. 4148

Egyszobás, fürdőszobás, kétszobás fürdőszobás és emeletes raktárhelyiség kiadó. Str. Moise Nicoară 9-11. 3668

VÉTEL-ELADÁS

Eladó női szövetruha és kosztüm, középértékű, nyulánk alakra. Cim a kiadóban. 4147

Ebédlibutor sürgősen eladó. Str. Desseanu No. 11. Megtekinthető délután 1-3.ig. 4161

Liceumi és kereskedelmi iskolai tankönyvek valamennyi osztály számára eladók. Sinagogei-ucca 2-4. 4161

6 darab angora fajnyul eladó utánvosani. Str. Bujor 15., Micălaca no. 4. 4121

Szépnevésű fókusz olcsón eladó. Cim: Str. Horațiu 26a, Grădiște. 4126

Kétkerekű gyermekbiciklil eladó. Csáky, Str. Brațianu 13. 4104

50 leies népsorsjáték! Huzás minden nap. Kapható a GOLDSCHMIDT-bankban. 4079

Hihetetlen erős, horganypléhből készült, két drb. nagy fürdőkád eladó. Cim a kiadóban.

Kifogástalan állapotban levő, hosszú bécsi zongora helyszüke miatt eladó. Megtekinthető déli 2 órától délután 3-ig. Cim a kiadóban.

Zongora, Stingl gyártmány olcsón eladó Tempo Fischer Eliz-palota. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk.

KÜLÖNFELEK

Szülők figyelmébe! Az iskolai beiratások alkalmával szálljon meg az aradi Fehér Kereszt-szállodában, amely a legkényelmesebb legtisztább és legolcsóbb szobáit ajánlja. 4125

Haas I.

Ingatlanforgalmi iroda. Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek, szállók közvetítése minden árfokozatban. Utányos közvetítési díj mellett. 3053

Átvennék Aradon, vagy a megyében egy jóforgalmu üzletet, vegyes, és italmérési engedéllyel, bérbe, vagy örökáron. Cim a kiadóban. 4128

Főtúvonalon komplett felszerelt cukrászda, összes berendezésével eladó. Cim a kiadóban. 4120

P. Catedralei 1. sz. alatt 2 és 3 szobás, emeleti lakások és saroküzlethelyiségek kiadók. Bővebbet a házmesternél. 4095

Jó tyukszemvágó Bucurestiből hazajött házakhoz ajánlkozik. Makra, Murășei, Str. Gheorghe Lazar 2. 4124

Jómeneteli pékséget elcserélnék házzal együtt, vagy eladnám kolozsvári, vagy nagyváradi házzal. Cim a kiadóban. 4102

Haasz ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20-22.

Telefon: 22-24. Alapított: 1919.

Belváros legértékesebb uccáiban emeletes, masszív ház, 5 bérleménynyel, mind fürdőszobás, jó jöv. 1 millió 600 ezer. — Centrumban emeletes, új ház, összkomfortos lakásokkal, 900 ezer. — Villanegyedben legszebb kétéves, új villa, 3 darab összkomfortos lakással, nagy területtel, áron alul 950 ezer. — Főtérre nyíló legforgalmasabb uccában jó ház, üzlettel, lakásokkal, parketta, fürdőszoba, 725 ezer. — Belvárosban ház, 7 bérleménynyel, beépíthető uccai fronttal, jó jöv., telekárban 380 ezer. — Belváros mellett új magánház, 3 szobás, fürdőszobás lakással, 350 ezer. — Cal. Saguna mellett új ház, 2 lakással, beépíthető fronttal, alkalmi áron 145 ezer. Ugyanott jó ház 3 lakással, nagy gyümölcsösrel, áron alul 220 ezer. —

HATSCHKE

Ingatlanforgalmi iroda. Arad, Bul. Carol 46. (lakás ugyanott). Telefon: 16-95., előnyös ajánlatok (árak ezekben!): 3,500; belv. emeletes, modern bérház, 10 összkomfortos lakás, jó jöv. — 3,000; u. o. átjáróház, mind uccai, középnagy lakások, 14 bérlemény, nagy jöv. — 2,800; főúti üzletes, 18 bérleményes, cca 10 százalék jöv. — 2,000; színháznál emeletes, 6 középnagy összkomfortos lakás, 3 kislakás, beépíthető nagy kert. — 1,600; dir. CFR-nél sarokház, 2 üzlet, 14 lakás, jó jöv. — 1,350; minorita-templomnál 1x4, 2x2, 3x1 sz. tel. lakás, 2 üzl., jó jöv. — 1,250; új emeletes, 4 lakásos, modern villa. — 1,000; főúti emeletes, 2 üzl., 4 lakás. — 950; Eminescu-uccánál új, emeletes, 3 lakásos. — 900; félemeletes villa, 2x3, 2x1 sz. mind parkett, fürdősz., kert. — 875; belv. főútvonalán, 5 szobás családi ház modern összkomfort, külön lakássá alakítható sok személyzeti helyiség, park. — 850; modern hatszobás, hallos coltage-villa. — 800; központban félemeletes 2x3, 4x2 sz. tel. lakás, fürdőszobákkal. — 700; Metianu-uccánál 4 középnagy, fürdősz lakás, jó jöv. — 650; rendőrségnél 2x3, 2x2 1x1 sz. tel. lakás, nagy front. — 600; körúti, új, háromszobás, összkomfortos villa. — 550; közkörház táján 5 lakásos bérház. — 500; 9 lakásos, közműves, 10 százalék hozammal. — 470; Central-mozinál 1x3 2x2, 1x1 sz. lakások. — 440; II. ker.-ben 2x2, 8x1 sz. tel. lakás, pince, nagy front, 10 százalék jöv. — 380; Iancu-tér tá. fél emeletes, üzl. 6 lakásos 10 százalék jöv. alapincézett. — 325; gyermekóráknál új 2 lakásos, nagy kertes. — 300; belv. mellett 2 üzlet, 3 lakás, nagy, beépíthető telek, jó jöv. — 290; belv. 3 sz. fürdősz., külön kislakás, pince, kert — 280; új 2 sz. fürdősz. villa. — 260; Mărășesti-uccánál 2x2, 1x1 sz. lakások, közművek, telekárban. — 225; tüzelőszágnál 1x2, 1x1 sz. tel. lakás, 150 öl kert. — 180; a szegényháznál 3 kislakás. — 150; pernyávi 5 bérlemény, 350 gyümölcsös. — Telkek. — Földek. — Szőlők. 4098

Molyragást, égést, szakadást minden anyagon művésziestén műstoppolok. Str. Numa Pompiliu 31. 4114

BETEG SERTÉSEIT

erősítse, az egészségeseket még idejében tegye ellenállóbbá foszfor- és vitamindus

ERŐTAKARMÁNYLISZTTEL.

Allandóan raktáron: szénsavas mész Pekk, darált olajpogácsa, szárított répaszelet, kutyakalács, stb.

„Universal” Arad, Strada Horia 4

Str. Baritiu 39. alatt ötszobás, teljesen modern lakás és egy üzlethelyiség, ahol 50 évig textilüzlet volt. kiadó. Bővebbet ugyanott. 4094

MÉNESEN

6 holdas prima szőlő villával és parkkal, gazdasági épületekkel eladó. — Megbízott: Dr. Zubor Imre ügyvéd, Str. Consistorului 5. Tel. 10-35. 4105

Olcso bevásárlási alkalom a TEMPO bizományi üzletben

Fischer Eliz-palota.

Porszívógép 2500, esernyőtartó 250 háromajtós citrom-furmiros tükrös, szekrény 5000, papirkosár 100, tali sarokvitrin 300, uriszoba 9000, ágyszodrony 300, török réz dohánvázossal 900, Kelim asztalterítő 2800, antik sakkasztal 1000, Kaszmir terítő 900, fehér vasagy 1250, 4 kárpított szék 580, mahagóni ebédlő 8500, füstölt tölgyebédlő 15,000, zöld vasagy, sodrony, éjjeliszekrény 1850, rádióasztal 400, francia háló 11,000, gyermekiskolapad 700, sportkocsi 2000, állókör 1400, ágyszodronybetéttel 500 előszobafal 800, 2 személyes rézagy és matracsodrony 4800, modern háló, íróasztalok kasszák, ebédlőszék nagy választékban.

Zálogkölcsonöket közvetítünk a temesvári zálogházba, elintézésig előleg adunk. Zálogcéduláját megvásároljuk.